

PRITARTA

Trakų rajono savivaldybės tarybos
2019 m. balandžio 25 d. sprendimu Nr. S1E-32

2018 METŲ

VEIKLOS ATASKAITA

**TRAKŲ RAJONO
PARAMOS ŠEIMAI IR
VAIKAMS CENTRAS**

ĮVADAS

Trakų rajono paramos šeimai ir vaikams centras (toliau – centras) – Trakų rajono savivaldybės biudžetinė įstaiga, įsteigta 2014 m. rugpjūčio 1 d.

Adresas: Aukštadvario g. 33, Mikniškių k., Trakų r. sav.

Centro veiklos *tikslas* – sudaryti sąlygas vaikams auginančioms ar besilaukiančioms šeimoms ugdyti ar stiprinti gebėjimus ir galimybes savarankiškai spręsti savo socialines problemas, palaikyti socialinius ryšius su visuomene, padėti įveikti socialinę atskirtį, padėti vaikams tenkinti prigimtinius, socialinius, kultūrinius poreikius.

Tiksliui įgyvendinti keliami šie veiklos *uždaviniai*:

1. Teikti informaciją ir konsultuoti Trakų rajono savivaldybės gyventojus centre teikiamų socialinių paslaugų klausimais;
2. Teikti ir organizuoti socialines paslaugas, reikiamą pagalbą vaikams, jų tėvams, globėjams, įtėviams;
3. Organizuoti socialinį darbą su šeimomis, siekiant prevenciškai užkirsti kelią galimoms problemoms šeimoje;
4. Plėtoti socialinių paslaugų įvairovę, užtikrinti jų prieinamumą ir tęstinumą, rengti socialines programas ir projektus;
5. Integruotis į bendrą savivaldybės socialinių paslaugų infrastruktūrą.

Įgyvendindamas uždavinius centras:

1. Vykdo vaikus auginančių šeimų socialinę priežiūrą jų socialinėje aplinkoje;
2. Teikia kompleksinę pagalbą krizių centre;
3. Vykdo vaikų socialinę priežiūrą vaikų dienos centre;
4. Teikia ir organizuoja pagalbą tėvų globos netekusiems vaikams, būsimiems ir esantiems globėjams (rūpintojams), įvaikintojams;
5. Teikia psichologinę pagalbą;
6. Teikia ir organizuoja mokomąją paramą;
7. Per atvejo vadybos procesą telkia pagalbai skirtingų sričių specialistus;
8. Skatina socialinę savanorystę;
9. Vykdo socialinių paslaugų plėtros ir kokybės gerinimo projektus;
10. Sudaro sąlygas centro specialistų profesinės kompetencijos tobulinimui;
11. Organizuoja renginius.

Centras teikia socialines paslaugas ir pagalbą šiems *Trakų rajono savivaldybės gyventojams*:

1. Socialinę riziką patiriantiems vaikams ir jų šeimoms;
2. Socialinę riziką patiriančioms vaikams auginančioms šeimoms;
3. Krizinėje situacijoje esantiems vaikams auginančioms šeimoms;
4. Moterims, patyrusioms ar kurioms kyla pavojus patirti psichologinę, fizinę ar seksualinę, ekonominę prievartą, smurtą, išnaudojimą prekybai žmonėmis;
5. Nepilnamečiams tėvams ir jų vaikams;
6. Tėvų globos netekusiems vaikams;
7. Globėjams (rūpintojams), įtėviams;
8. Asmenims, ketinantiems tapti globėjais (rūpintojais), įtėviais, šeimynų dalyviais;
9. Nepasiturinčioms vaikams auginančioms šeimoms;

Nauja:

- ✓ suorganizuoti 48 atvejo nagrinėjimo posėdžiai
- ✓ suorganizuoti 12 emocinės paramos grupės užsiėmimų smurtą patyrusioms moterims
- ✓ 7 dienos centro vaikai sumotyvuoti lankyti būrelius bendruomenėje
- ✓ pradėta taikyti dailės terapija
- ✓ pradėti atlikinėti klinikiniai psichologiniai vertinimai
- ✓ suorganizuotos 20 komandos stiprinimo supervizijų

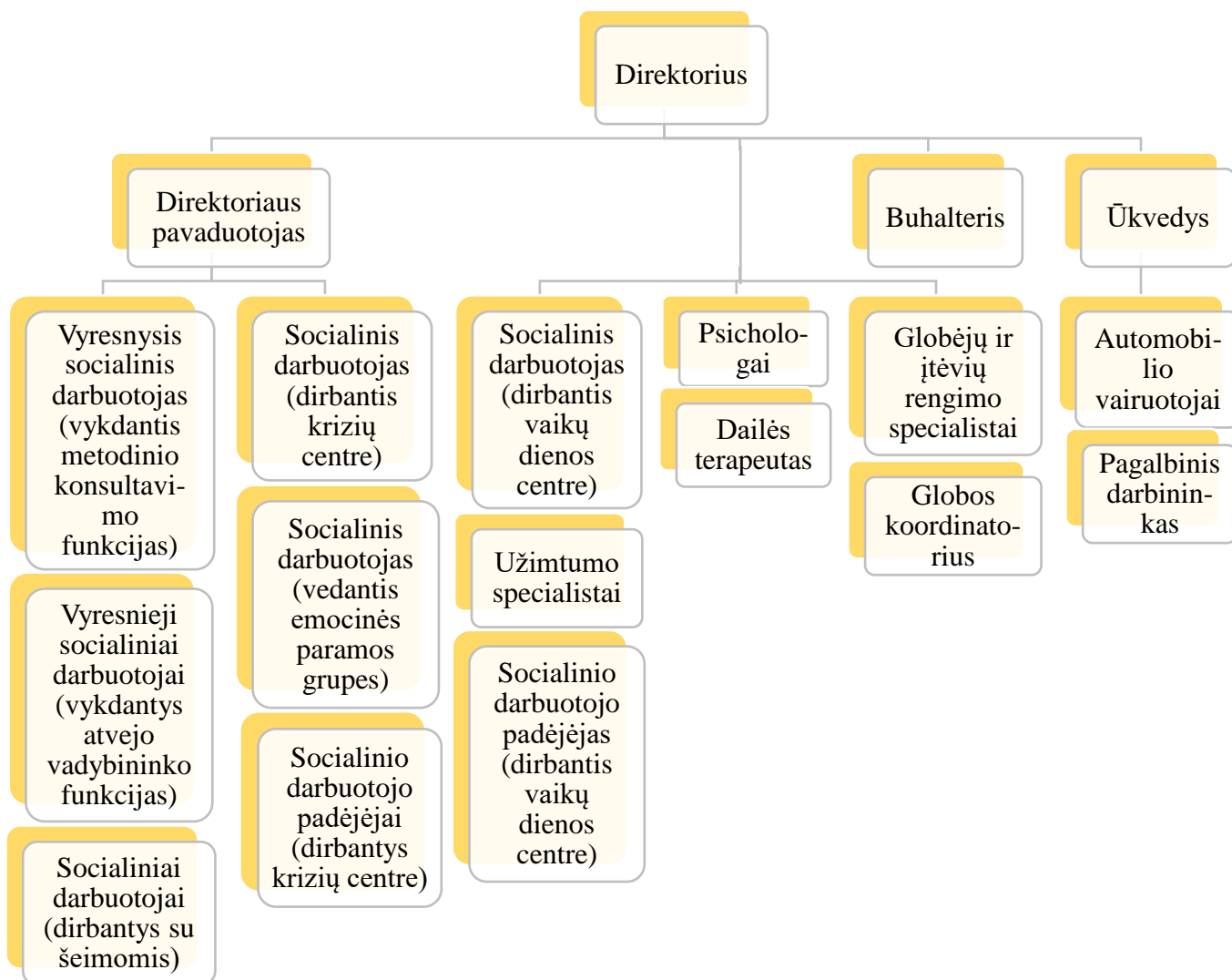
10. Kitoms vaikų auginančioms šeimoms, kurioms pagal jų poreikių įvertinimą reikalingos socialinės paslaugos ar kompleksinė pagalba.

2018 metais ryškiausi centro veiklą įtakoję įvykiai buvo tai, kad centrui buvo pavesta:

1. *Vykdyti atvejo vadybos funkcijas ir koordinuoti atvejo vadybos procesus* (2018 m. birželio 12 d. Trakų rajono savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymas Nr. P2E-444 Dėl įgaliojimų suteikimo);

2. *Vykdyti globos centro funkcijas* (2018 m. lapkričio 15 d. Trakų rajono savivaldybės tarybos sprendimas Nr. S1E-210 Dėl pavedimo vykdyti globos centro funkcijas).

Atsižvelgiant į tai bei siekiant sudaryti sąlygas centrui plėtoti socialinių paslaugų įvairovę, buvo pakeista organizacinė struktūra (1 pav.) ir centro nuostatai. Pakeitus nuostatus, centras įgijo teisę teikti specialiąsias socialines paslaugas: apgyvendinimas savarankiško gyvenimo namuose, apgyvendinimas krizių centre, pagalba globėjams (rūpintojams) ir įvaikintojams.

1 pav. Centro organizacinė struktūra

2018 metais, integruojantis į bendrą savivaldybės socialinių paslaugų infrastruktūrą, buvo reikšminga, kad centras, būdamas vienu iš partnerių, pradėjo įgyvendinti Lietuvos Respublikos ir Europos Sąjungos finansuojamą projektą „Kompleksinių paslaugų šeimai plėtojimas Trakų rajone“.

ASIGNAVIMŲ VALDYMAS

1 lentelė. 2018 metais skirtos lėšos ir jų panaudojimas

<i>SKIRTOS LĖŠOS</i>	
<i>Lėšų šaltinis</i>	<i>Eur</i>
Savivaldybės biudžeto lėšos savarankiškosioms funkcijoms	250100,00
Valstybės biudžeto specialios tikslinės dotacijos	283900,00
Įstaigos pajamos (už mokamas paslaugas)	1078,86
Neformalus vaikų švietimo krepšelis	1488,40
Projektams skirtos lėšos	21362,39
Paramos lėšos	501,87
Iš viso:	558881,52
<i>IŠLAIDOS</i>	
	<i>Eur</i>
Darbo užmokestis	379166,22
Socialinio draudimo įmokos	115833,05
Kompetencijų tobulinimo išlaidos	8493,05
Komandiruočių išlaidos	496,00
Maitinimo išlaidos	4164,00
Ryšių paslaugų įsigijimo išlaidos	2783,76
Transporto išlaikymo ir transporto paslaugų įsigijimo išlaidos	12020,00
Kuro išlaidų kompensavimas darbuotojams	807,58
Komunalinių paslaugų įsigijimo išlaidos	17700,00
Paslaugų pagal GIMK programą įsigijimo išlaidos	1575,00
Renginių organizavimo (neformalusis vaikų švietimas, stovyklos, seminarai, edukacinės programos, ekskursijos, šventės) išlaidos	988,00
Reklamos ir viešinimo paslaugų įsigijimo išlaidos	1387,30
Kitų prekių ir paslaugų įsigijimo išlaidos	13467,56
Iš viso:	558881,52

SOCIALINĖ VEIKLA IR PASIEKTI REZULTATAI

2018 metai buvo ketvirtieji centro veiklos metai. 2017 metais didinome teikiamų paslaugų šeimoms įvairovę, pasiekiamumą ir tęstinumą. 2018 metais ypatingą dėmesį skyrėme teikiamų socialinių paslaugų kokybės, teikiamos ir organizuojamos pagalbos efektyvumo didinimui.

Atsižvelgdami į centro stiprybes ir silpnybes, įvertinę galimybes ir grėsmes bei atsižvelgdami į vykstančias socialinės vaikų globos ir vaiko teisių apsaugos sistemos pertvarkas, 2018 metams išsikėlėme šiuos uždavinius:

1. Socialinį darbą su šeimomis pradėti organizuoti atvejo vadybos principu;
2. Stiprinti centro specialistų komandinį darbą;
3. Krizių centre plėtoti kasdienių ir darbinių įgūdžių ugdymo užsiėmimus laikinai gyvenančioms šeimoms;
4. Vaikų dienos centre didinti vaikų nukreipimą lankyti neformaliojo vaikų švietimo programas vietos bendruomenėje;
5. Vaikų dienos centre individualizuoti užsiėmimus pagal vaikų amžiaus grupes, atsižvelgiant į individualius vaikų poreikius;

6. Gilinti darbuotojų žinias, stiprinti įgūdžius bei vidinę parengtį taikyti naujus socialinio darbo metodus ir priemones,
7. Plėtoti šeimų psichologinio konsultavimo paslaugą;
8. Pradėti vykdyti globos centro funkcijas;
9. Skatinti socialinę savanorystę.

Atvejo vadybininkų ir socialinių darbuotojų seniūnijose veikla

Veiklos tikslas – teikti socialines paslaugas ir organizuoti kompleksinę pagalbą vaikams auginančioms ar besilaukiančioms šeimoms, tirti jų socialinę situaciją, vertinti konkrečios pagalbos šeimai poreikį ir numatyti galimus pagalbos šeimai būdus.

Tiksliui pasiekti, atvejo vadybininkai ir socialiniai darbuotojai įgyvendina šiuos *veiklos uždavinius*:

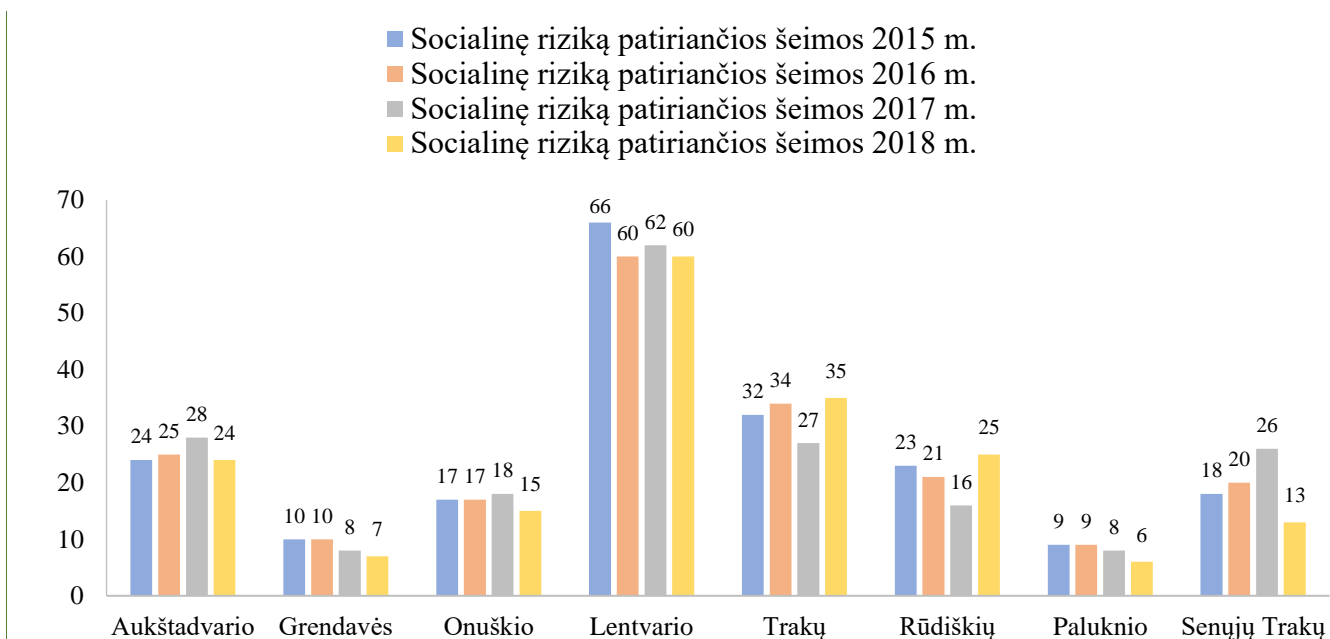
1. Šeimai paskirtas atvejo vadybininkas atlieka šeimos poreikių pagalbai kompleksinį vertinimą, vertindamas vaiko vystymosi, tėvystės įgūdžių, socialinių veiksnių sritis. Dalyvaujant šeimos nariams ir kitiems specialistams pagal poreikį yra organizuojami atvejo nagrinėjimo posėdžiai, kuriuose aptariami pagalbos vaikui ir šeimai tikslai, uždaviniai, būdai, priemonės ir sudaromas pagalbos planas.

2. Socialiniai darbuotojai ugdo ir palaiko šeimos narių motyvaciją siekti teigiamų pokyčių šeimos gyvenime, suaugusių šeimos narių gebėjimus pozityviai auklėti ir ugdyti vaikus, padeda šeimai sukurti palankią aplinką vaikų augimui ir raidai.

3. Socialinis darbuotojas kartu su šeima svarsto socialinių problemų sprendimo alternatyvas, analizuoja situacijas, teikia šeimai reikalingą informaciją, žinias, tarpininkauja dėl kitų pagalbos priemonių (pavyzdžiui, psichologinės pagalbos, socialinių paslaugų teikimo kitose Trakų rajono paramos šeimai ir vaikams centro srityse, piniginės socialinės paramos, užimtumo, sveikatos priežiūros, švietimo ir ugdymo, socialinio būsto, specialiųjų pagalbos priemonių, specialiosios pagalbos centrų, nevyriausybinių organizacijų teikiamos kompleksinės pagalbos).

4. Atvejo vadybininkai ir socialiniai darbuotojai bendradarbiauja su kitais centro ir kitų sričių specialistais.

Paslaugų gavėjai. 2018 metų pradžioje socialinės paslaugos buvo teikiamos 190 šeimų ir 372 juse augantiems vaikams (iš jų 130 socialinės rizikos šeimos ir 65 šeimos, su kuriomis dirbamas prevencinis darbas), metų pabaigoje - 185 šeimoms ir jose augantiems 359 vaikams (2017 metų pabaigoje – 129 socialinės rizikos šeimos ir 65 šeimos, su kuriomis dirbamas prevencinis darbas). Šeimų skaičius seniūnijose parodytas 2 paveiksle. Iki liepos 1 d. iš socialinės rizikos šeimų, auginančių vaikus apskaitos, buvo išbraukta 17 šeimų (iš jų 6 socialinio darbuotojo siūlymu dėl teigiamų pokyčių), iki liepos 1 d. į socialinės rizikos šeimų apskaitą buvo įrašytos 9 šeimos (4 iš jų dėl piktnaudžiavimo alkoholiu ir 5 dėl socialinių įgūdžių stokos). Iš šeimų, su kuriomis dirbamas prevencinis darbas, sąrašo iki liepos 1 d. buvo išbraukta 13 šeimų (10 iš jų išnykus priežastims, 1 dėl vaiko pilnametystės, 1 paslaugų atsisakė, 1 buvo įrašyta į socialinės rizikos šeimų apskaitą). Su 15 šeimų buvo pradėtas dirbti prevencinis darbas (5 iš jų dėl socialinių įgūdžių stokos, 2 dėl piktnaudžiavimo alkoholiu, 5 dėl smurto šeimoje, 2 dėl rizikos vaiko, 1 dėl nustatytos globos vaikui). Nuo liepos 1 d. atvejo vadybos procesas pradėtas taikyti 80 šeimų, iš jų 9 atvejai užbaigti, 21 nauja šeima, kuriai iki šiol paslaugos nebuvo teikiamos. Nuo liepos 1 d. iki gruodžio 31 d. buvo suorganizuoti 48 atvejo vadybos posėdžiai.

2 pav. Socialinę riziką patiriančių šeimų skaičius seniūnijose 2015-2018 metais (metų pabaigoje)

Suteiktos paslaugos. Socialinės paslaugos šeimoms jų socialinėje aplinkoje buvo teikiamos atsižvelgiant į šeimų socialines problemas ir įvertinus socialinių paslaugų poreikį: bendrosios socialinės paslaugos, arba, esant socialinių įgūdžių stokai, socialinių įgūdžių ugdymo ir palaikymo paslauga. Kai pagalbos šeimų socialinėje aplinkoje nebuvo, buvo bendradarbiaujama su Krizių centru dėl intensyvios krizių įveikimo paslaugos, apgyvendinant šeimą su nuolatine 24 val. socialinio darbuotojo ir socialinio darbuotojo padėjėjų priežiūra. Socialiniai darbuotojai lankydami šeimų namuose informavo šeimas aktualiais klausimais (dėl galimos nemokamos teisinės, emocinės, socialinės, medicininės ir kitos pagalbos), konsultavo tarpasmeninių santykių stiprinimo klausimais, vaikų priežiūros, pozityvaus auklėjimo (drausminimo ir paskatinimo sistemos) temomis ir kitais klausimais. Planavo ir vedė teminius pokalbius alkoholio vartojimo prevencijos temomis, emocijų valdymo, vaikų auklėjimo pagal amžių tarpsnius ir kitomis šeimai aktualiomis temomis.

2 lentelė. 2018 metais suteiktos paslaugos vykdant šeimų socialinę priežiūrą šeimų socialinėje aplinkoje

<i>SUTEIKTOS PASLAUGOS</i>	
<i>Bendrosios socialinės paslaugos</i>	<i>Kartai</i>
Informavimas	1836
Konsultavimas	3004
Tarpininkavimas ir atstovavimas	386
Transporto organizavimas	106
Sociokultūrinės paslaugos	2
Asmeninės higienos ir priežiūros paslaugų organizavimas	12
Palydėjimas į įstaigas	79
<i>Specialiosios socialinės paslaugos</i>	<i>Asmenys</i>
Socialinių įgūdžių ugdymas ir palaikymas	190

2018 metais į detoksikacijos programą vyko 13 klientų, socialinės reabilitacijos programą – 9 klientai, gydėsi pagal Minesotos programą 1 klientas, blaivybės palaikymo ir atkryčių prevencinę

paslaugą naudojant medikamentus rinkosi 12 asmenų, gydėsi reabilitacijos centre ar pagal kitas ilgalaikes programas - 3 asmenys. 2018 metais buvo užfiksuoti 55 smurto atvejai šeimose. Per metus šeimose buvo lankytasi 4600 kartų.

Vyresnysis socialinis darbuotojas vedė individualias konsultacijas smurtaujantiems asmenims, iš viso vyko 38 konsultacijos 7 asmenims Trakų, Aukštadvario, Lentvario seniūnijose, siekiant suteikti paslaugą arčiau šeimos gyvenamosios vietos.

Taip pat vyresnysis socialinis darbuotojas vedė 17 individualių intervizių socialiniams darbuotojams profesinės kompetencijos tobulinimo tikslais.

Bendradarbiavimas. Socialiniai darbuotojai bendradarbiavo su mokyklų socialiniais pedagogais lankomumo, ugdymosi pasiekimų, tėvų domėjimosi vaikų ugdymosi klausimais. Su Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybos (toliau – VVTAIT) Vilniaus apskrities vaiko teisių apsaugos skyriaus Trakų rajone specialistais buvo bendradarbiaujama laikinos globos nustatymo, vaiko teisių užtikrinimo klausimais. Po liepos 1 d. paėmus vaiką iš atstovų pagal įstatymą (tėvų), bendradarbiaujama su VVTAIT mobiliąja komanda, kuri per vieną darbo dieną pradeda intensyvų darbą su šeima jos gyvenamojoje vietoje. Socialiniai darbuotojai bendradarbiavo su Vilniaus apskrities vyriausiojo policijos komisariato Trakų rajono policijos komisariato bendruomenės pareigūnais dėl prevencinių pokalbių šeimoms, kurie buvo organizuojami seniūnijose. Vyko susitikimas su Specializuotos pagalbos centro atstove dėl smurto atvejų šeimose ir pagalbos teikimo. Buvo inicijuotas susitikimas su Trakų rajono savivaldybės pedagoginės psichologinės tarnybos darbuotojais dėl teikiamų paslaugų vaikui ir šeimai. Socialiniai darbuotojai nuolat palaiko ryšį su Lentvario Viešpaties Apreiškimo Švč. M. Marijai parapijos „Carito“ vaikų dienos centru „Akimirka“. Socialiniai darbuotojai dalyvavo susitikimuose su Lietuvos probacijos tarnybos Vilniaus regiono Trakų skyriaus specialistais 4 seniūnijose (Aukštadvaryje, Grendavėje, Onuškyje, Lentvaryje). Buvo bendradarbiaujama su šeimos gydytojais, siekiant prevenciškai padėti šeimai, su Santariškių krizių centru dėl gydymosi paslaugų tęstinumo užtikrinimo. Bendradarbiaujama su seniūnais ir seniūnijų specialistais dėl pagalbos šeimoms suteikimo, seniūnai centro socialiniams darbuotojams padėjo dėl pavėžėjimo skubiais atvejais. Nuolat bendradarbiaujama su kitų savivaldybių socialiniais darbuotojais, globos koordinatoriais, policijos pareigūnais (Varėna, Vievis, Alytus, Pagėgiai, Vilniaus r., Vilniaus m., Šalčininkai), antstoliais, valstybės samdomais advokatais, pašto darbuotojais, kurie suteikia informaciją apie gautas išmokas, registruotus laiškus. Bendradarbiaujama su Lentvario kompleksinių paslaugų šeimos centro socialiniais darbuotojais, įtraukiant specialistus į pagalbos šeimai plano sudarymą. Siekiant klientų integracijos į darbo rinką, buvo bendradarbiaujama su vietos verslininkais, užimtumo specialistais. Dėl paslaugų šeimai organizavimo buvo bendradarbiaujama su centro ir kompleksinių paslaugų šeimai projekto psichologais, dienos centro socialine darbuotoja ir užimtumo specialistais, su savivaldybės specialistais (dėl socialinio būsto, nemokamos teisinės pagalbos, socialinių išmokų). Vyko bendradarbiavimas su Bažnyčios atstovais dėl šeimų ir vaikų motyvavimo lankytis užsiėmimuose prieš pirmą Komuniją. Spalio mėnesį Paramos šeimai ir vaikams centre lankėsi Vilniaus kolegijos socialinio darbo studentai su tikslu sužinoti apie pradėtą taikyti atvejo vadybos procesą ir praktines situacijas, kokias paslaugas gali gauti šeima.

Išsikeltų uždavinių įgyvendinimas. Nuo metų pradžios centras ruošėsi pokyčiams socialiniame darbe, darbo organizavimui atvejo vadybos principu. Mėnesio socialinių darbuotojų susirinkimuose vyko diskusija pasirengimui atvejo vadybai, buvo praktikuojamasi su įrankiu šeimų pagalbos poreikiui įvertinti, vyko atranka į vyresniojo socialinio darbuotojo, vykdančio atvejo vadybininko funkcijas, pareigybę. Iki liepos 1 d. buvo atrinkti trys atvejo vadybininkai, pasirengę atvejo vadybos proceso organizavimui, lapkričio mėnesį priimtas dar vienas.

- ✓ socialinis darbas dirbtas su 214 šeimų
- ✓ 80 šeimų pradėtas atvejo vadybos procesas
- ✓ socialinis darbas baigtas su 39 šeimomis

Metų pabaigoje darbuotojai įvardino, kad komandos supervizijos, komandinio stiprinimo mokymai padėjo sustiprėti, pažinti vienas kitą, jaučia pasitenkinimą dirbdami kolektyve. Pradėjus taikyti atvejo vadybos procesą, sustiprėjo bendradarbiavimas tarp atvejo vadybininkų, socialinių darbuotojų ir kitų centro specialistų. Pagalbos šeimai planas sudaromas dalyvaujant šeimai ir kitiems specialistams, vyksta pagalbos priemonių ir atsakomybių pasidalinimas. Tai leido atvejo vadybininkams susitelkti į šeimos situacijos nagrinėjimą, poreikių vertinimą, planavimą ir rezultatų analizę, o socialiniams darbuotojams daugiau laiko skirti socialiniam konsultavimui, teminių pokalbių planavimui, įgūdžių ugdymui, pastebimas didesnis šeimų lankymo skaičius bei padažnėjo pasitarimai dėl pagalbos šeimai plano sudarymo.

Tikslai ir uždaviniai 2019 metams. Pagrindinis dėmesys bus skiriamas atvejo vadybos proceso tobulinimui. Tikslui pasiekti numatoma:

1. Atvejo vadybos procesą pradėti visoms šeimoms, kuriose iki 2018 m. birželio 31 d. buvo neišnykę socialinės rizikos veiksniai;
2. Atlikti sudarytų pagalbos šeimai planų efektyvumo vertinimą;
3. Atvejo vadybininkams sutrumpinti informacijos apie šeimą surinkimo, poreikio pagalbai įvertinimo ir pagalbos šeimai plano parengimo terminą iki daugiausiai dviejų savaičių;
4. Siekti parinkti efektyvias pagalbos šeimai priemones, leisiančias trumpinti paslaugų teikimo trukmę bei siekti atvejo vadybos proceso užbaigimo;
5. Išsiaiškinti specialistų pagalbos tinklą visoje Trakų rajono savivaldybėje.
6. Tobulinti tarpinstitucinio bendradarbiavimo įgūdžius, siekiant į pagalbos teikimą įtraukti išorinius paslaugų teikėjus;
7. Socialiniams darbuotojams pradėti vesti grupines konsultacijas, grupinius užsiėmimus šeimoms;
8. Įvertinti poreikį teikti terapines grupes alkoholio vartojimo prevencijai, numatyti kriterijus ir pagal juos išskirti klientų grupes, įvertinti žmogiškuosius ir kitus centro resursus;
9. Įvertinti, ar yra pakankamai efektyvus socialinis darbas, veiksmingos pagalbos priemonės šiose srityse: 3-6 metų amžiaus vaikai, nelankantys ugdymo įstaigų, ilgalaikiai bedarbiai, šeimų įsiskolinimai. Įvertinti naujų paslaugų, pagalbos priemonių poreikį.

Krizių centro veikla

Veiklos tikslas – suteikti kompleksinę pagalbą kritinėje padėtyje atsidūrusiems ir laikinai centre apgyvendintiems asmenims, šeimoms.

Tikslui pasiekti numatyti šie *veiklos uždaviniai*:

1. Teikti laikino apnakvindinimo paslaugą;
2. Teikti intensyvią krizių įveikimo pagalbos paslaugą;
3. Ugdyti ir palaikyti šeimos narių motyvaciją siekti teigiamų pokyčių šeimos gyvenime;
4. Ugdyti ir palaikyti šeimos narių socialinius, kasdienio gyvenimo įgūdžius;
5. Bendradarbiauti su atvejo vadybininkais, socialiniais darbuotojais seniūnijose ir vaikų dienos centre, psichologais, kitais centro ir kitų sričių specialistais.

Paslaugų gavėjai. Skubi krizių įveikimo pagalba gali būti teikiama įvairių rūšių smurtą patyrusiems asmenims, stokojantiems socialinių įgūdžių, turintiems priklausomybių nuo psichoaktyvių medžiagų, turintiems būsto problemų, išgyvenantiems santykių krizes ir kitais atvejais.

Priežastys, dėl kurių 2018 metais buvo teikiamos apgyvendinimo paslaugos – smurtas artimoje aplinkoje, žalingas alkoholio vartojimas, būsto problemos, pagalba globėjams, socialinių įgūdžių stoka.

3 lentelė. Laikino apgyvendinimo krizių centre paslaugos 2015-2018 metais (per metus)

	2015 m.	2016 m.	2017 m.	2018 m.
ŠEIMOS	9	13	15	16
Suaugusieji	10	14	18	23
Vaikai	19	22	27	27

Suteiktos paslaugos. Laikino apnakvindinimo ar intensyvios krizių įveikimo pagalbos paslauga gaunantiems asmenims, pagalbos priemonės buvo planuojamos atsižvelgiant į socialinės rizikos veiksnius šeimoje. Socialinio darbuotojo padėjėjai su gyventojais dirbo pagal sudarytą kiekvienai šeimai individualią dienotvarkę ir savaitės užimtumo grafiką. Į savaitės užimtumo grafiką galėjo būti įtraukiami socialinio darbuotojo teminiai pokalbiai, individualios psichologo konsultacijos, poros ar šeimos konsultacijos, pozityvios tėvystės mokymų programa, dailės terapijos užsiėmimai, kasdienių įgūdžių ugdymo praktiniai užsiėmimai su socialinio darbuotojo padėjėju. Sudarytos dienotvarkės padėjo klientams mokytis planuoti laiką, formuoti kasdienio gyvenimo įgūdžius: laiku keltis, pusryčiauti, tvarkytis, užsiimti su vaikais, pietauti, dalyvauti veiklose su socialinio darbuotojo padėjėjais, ruošti vakarienę, praustis ir kitos veiklos pagal individualią dienotvarkę.

4 lentelė. 2018 metais krizių centre suteiktos paslaugos

<i>SUTEIKTOS PASLAUGOS</i>	
<i>Bendrosios socialinės paslaugos</i>	<i>Kartai</i>
Individualūs pokalbiai	559
Teminiai pokalbiai	193
Bendruomeniniai susirinkimai	13
Grupiniai pokalbiai	17
Palydėjimas į įstaigas	40
Transporto organizavimas	65
Pagalba paskirstant šeimos pajamas	4
Skalbimo paslauga	239
Parama maisto produktams	7
Aprūpinimas būtiniaisiais drabužiais ir avalyne	156
Sociokultūrinės paslaugos	8
Emocinės paramos grupės užsiėmimai smurtą artimoje aplinkoje patyrusioms moterims	12
<i>Specialiosios socialinės paslaugos</i>	<i>Šeimos</i>
Laikinas apnakvindinimas	10
Intensyvios krizių įveikimo pagalbos	14

Į pagalbos šeimai planą buvo įtraukiami ir kiti specialistai, dirbantys centre: socialiniai darbuotojai, dirbantys su šeimomis seniūnijose, vaikų dienos centro specialistai (vaikai, kurie atitiko 7-14 metų amžiaus grupę buvo įtraukiami į vaikų dienos centro veiklas), psichologai (buvo organizuojamos individualios, šeimos, porų konsultacijos, tėvystės gebėjimų ugdymo ir stiprinimo užsiėmimai), dailės terapijos užsiėmimai, vyresniojo socialinio darbuotojo vedami smurtinio elgesio mažinimo užsiėmimai, smurtavusiems asmenims. Kiekvieną pirmą mėnesio ketvirtadienį vyko užsiėmimai smurtą artimoje aplinkoje patiriančioms moterims. Iš viso vyko 12 užsiėmimų, kuriuos lankė 7 moterys. Juos lankančios moterys tapo labiau savimi pasitikinčios, gavo palaikymą, mokėsi suprasti, pamatyti skirtumą tarp vakar ir šiandien.

Siekiant įvertinti šeimos socialinę aplinką, palaikyti ryšį su šeimų artimaisiais, krizių centro socialinis darbuotojas 20 kartų lankėsi šeimų ir artimųjų namuose. Dviem šeimoms, kurios grįžo gyventi

savarankiškai, buvo organizuojama parama būtiniausiais baldais, daiktais, siekiant gerinti šeimos buitės ir gyvenimo sąlygas, sudaryti tinkamas sąlygas vaikų poilsiui, namų darbų ruošai.

2018 metais, siekiant spręsti nesaikingo alkoholio vartojimo problemą 1 asmuo vyko į detoksikacijos programą, 2 gydėsi pagal Minesotos programą, 2 asmenys dalyvavo psichosocialinėje reabilitacijos programoje, 6 žmonės vyko į Aušros vartų ligoninę aldodehidrogenazės suleidimui.

Socialinio darbuotojo padėjėjai vakarais nuo 18.30 val. iki 19.30 val. vedė įvairius užsiėmimus gyventojams: gamino kilimėlius, siuvo rankšluosčius, maišelius, mokėsi siuvinėti atvirukus ir skirtukus knygomis, gamino maistą, mokėsi tvarkytis gyvenamąsias patalpas, mokėsi kompiuterinio raštingumo (įjungti kompiuterį, susikurti gyvenimo aprašymą, elektroninį pašta, patikrinti vaikų ugdymo įstaigose elektroninius dienynus, rasti informaciją interneto naršyklėje, sukurti įvairius pasveikinimus), gaminosi įvairius aksesuarus, žaidė su vaikais stalo žaidimus, kartu žiūrėjo filmus ir aptarinėjo. Užsiėmimų metu buvo stebimi tėvų įgūdžiai bendrauti su vaikais ir gebėjimas įtraukti vaikus kartu į bendrą veiklą. Tėvai mokėsi pritaikyti įgytas pozityvios tėvystės žinias, kaip tartis su vaikais, kad šie kartu išbūtų veikloje.

Šeimos dalyvavo bendruose šeimų pietuose, kartu dalyvavo Kalėdinėje popietėje, vyko į edukacinę Kalėdinę išvyką pas Kalėdų senelį traukinuku su numatyta programa vaikams, dalyvavo kalėdinių vainikų pynimo edukacinėje programoje Trakų krašto tradicinių amatų centre. Krizių centre gyvenančios šeimos prieš Velykas surengė išsiuvinėtų atvirukų ir skirtukų mugę. Už parduotas atvirutes ir skirtukus suruošė bendrus Velykinius pietus. Gyvenančios šeimos dalyvavo šeimų sporto šventėje. 3 krizių centro šeimos dalyvavo projekte „Vaikų svajonės“, 2 šeimos buvo įtrauktos į labdaros akciją „Su Kalėdų dvasia dovanokim vaikams grožį, gėrį ir šypsenas“. Du vaikai iš apgyvendinimo paslaugas gaunančių vaikų savanoriavo „Maisto banko“ akcijoje. Gyvenantys klientai buvo įtraukiami į bendrus darbus vasarą, pavasarį, rudenį: tujų laistymą, daržų priežiūrą, o žiemą – sniego kasimą. Kiekvieną dieną klientai įtraukiami į bendrų patalpų tvarkymą.

✓ 7 smurtą šeimoje patyrusioms moterims suteikta pagalba

✓ 10 šeimų suteikta laikino apnakvandinimo paslauga

✓ 14 šeimų suteikta intensyvi krizių įveikimo paslauga

Bendradarbiavimas. Siekiant sudaryti kompleksinės pagalbos šeimai planą ir parengti kokybišką susitarimą, pradėjus teikti apgyvendinimo paslaugas, buvo organizuojami bendri specialistų pasitarimai, šeimos probleminiai situacijai aptarti ir pagalbos priemonių planui sudaryti. Bendradarbiavimo pagrindu, buvo kviečiami ir kiti specialistai, dirbę su šeimos socialine aplinka. Nuo liepos 1 d. buvo organizuojami atvejo vadybos posėdžiai. Į pagalbos planą įtraukiami ir šeimos narių artimieji, siekiant spręsti ir problemas šeimų socialinėje aplinkoje, kad galėtų pargrįžti į savo gyvenamąją aplinką. Bendradarbiaujant su Trakų krašto moterų veiklos centru, vyko konsultacijos smurtą patyrusioms moterims. Vilniaus apskrities vyriausiojo policijos komisariato Trakų rajono policijos komisariato bendruomenės pareigūnai du kartus vedė prevencines paskaitas gyventojas apie galimas teises pasekmes, taikant smurtą artimoje aplinkoje. Bendradarbiaujant su įmone „Maisto manija“ vyko pyragų dienos popietė.

Išsikeltų uždavinių įgyvendinimas. 2018 metais krizių centre buvo stiprinamas pagalbos šeimai planavimas. Atsižvelgiant į skirtos paslaugos trukmę, buvo sudaromi terminuoti socialinio darbo su šeima planai. Taip pat vykdavo Susitarimo su šeima peržiūra ne rečiau kaip kartą į mėnesį. Siekiant suintensyvinti gyventojų stebėseną, buvo sukurtas stebėjimo įrankis, kad socialinio darbuotojo padėjėjai galėtų pažymėti klientų kasdienio gyvenimo įgūdžius ir įpročius.

2018 metais pradėtos sudarinėti individualios dienotvarkės gyventojams. Tai padėjo struktūrizuoti veiklą krizių centre. Gyventojams buvo ugdomas savarankiškumas, formuojami dienos režimo įgūdžiai, o socialinio darbuotojo padėjėjai turėjo grafiką kokia veikla koku metu turi būti užsiimama su gyventojais.

Vyko aktyvesnis bendradarbiavimas tarp specialistų įstaigoje: psichologai, dailės terapeutas pasidalindavo užduotimis su socialiniu darbuotoju. Pradėti organizuoti bendri visų krizių centro darbuotojų susirinkimai ir supervizijos.

Tikslai ir uždaviniai 2019 metams. Pagrindinis dėmesys bus skiriamas paslaugų ir pagalbos efektyvumui didinti. Tikslui pasiekti numatoma:

1. Išplėsti specialiąsias socialines paslaugas – apgyvendinimas savarankiško gyvenimo namuose, psichosocialinė pagalba, apgyvendinimas krizių centre;
2. Plėtoti emocinės paramos grupes smurtą artimoje aplinkoje patyrusioms moterims;
3. Stiprinti bendradarbiavimą su centro socialiniais darbuotojais seniūnijose;
4. Stiprinti darbo ir užduočių (kitų centro specialistų rekomendacijų) pasidalinimą. Skatinti tėvus tiesiogiai bendradarbiauti su psichologais ir dailės terapeutu dėl užduočių gyvenamojoje atlikimo, socialinį darbuotoją įtraukiant tik dėl stebėsenos, kad būtų stebima, ar tėvai atlieka užduotis;
5. Keisti socialinio darbuotojų padėjėjų darbo laiko normą ir darbo laiko režimą, siekiant, kad visi padėjėjai dirbtų 40 valandų per savaitę;
6. Atlikti socialinio darbuotojo padėjėjų profesinių kompetencijų įsivertinimą, numatyti ir įgyvendinti kompetencijų tobulinimo priemones;
7. Stiprinti patalpų ir daiktų priežiūrą.

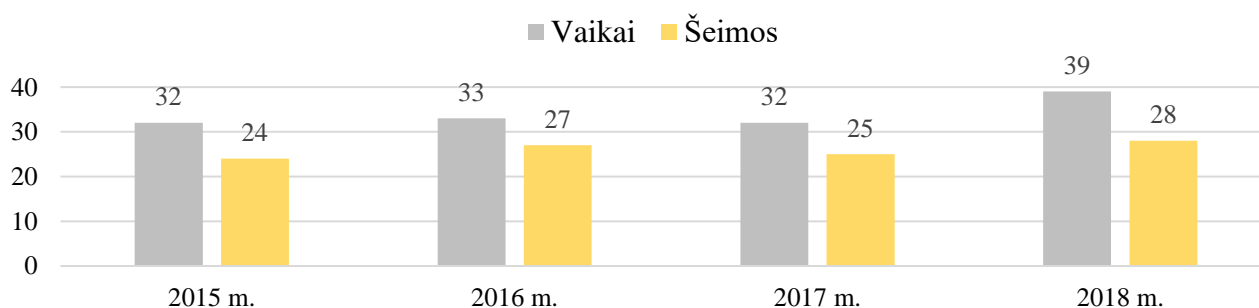
Vaikų dienos centro veikla

Veiklos tikslas – teikti dienos socialines priežiūros ir ugdymo paslaugas vaikui ir jo šeimos nariams, padėti vaikui adaptuotis šeimoje bei visuomenėje.

Siekiant įgyvendinti tikslą, keliami šie *veikos uždaviniai*:

- gerinti vaikų socializaciją, pažinti jų individualumą, ugdyti dvasingumą, skiepyti ir (ar) palaikyti socialinius ir gyvenimo įgūdžius, sudaryti sąlygas vaiko saviraiškai,
- suteikti socialinę pagalbą vaikui, turinčiam problemų ir sunkumų šeimoje,
- organizuoti užimtumą, skatinant ir didinant vaiko turimus gebėjimus,
- ugdyti vaikų pagarbą ir meilę aplinkai, kurioje gyvena.

Paslaugų gavėjai. Dienos centro paslaugos teikiamos 7-14 metų amžiaus vaikams. Centre lankosi socialinę riziką patiriančių šeimų, socialiai remtinų šeimų, kitų šeimų, kurioms reikalinga pagalba, vaikai.

3 pav. Dienos centrą lankiusių vaikų skaičius 2015-2018 metais (per metus)

2018 metais vaikų dienos centrą lankė 39 vaikai, pagalba buvo teikta 28 šeimoms. Paslauga pradėta teikti 22 vaikams (16 šeimų). Paslauga nutraukta 23 vaikams (16 šeimų), iš kurių 17 dienos centrą lankė laikinai (8 iš 17 buvo teikiama intensyvi krizių pagalbos paslauga krizių centre), 4 dėl amžiaus

ribos ir 2 dėl motyvacijos lankyti vaikų dienos centrą stokos. Vidutiniškai per mėnesį centrą lankė 18 vaikų (2017 metais – 16).

5 lentelė. 2018 metais vaikų dienos centre suteiktos paslaugos

Paslaugos pavadinimas	Asmenų skaičius	Kartai
Individualus asmens konsultavimas	39	132
Individualus šeimos konsultavimas	23	58
Individualus šeimos/ asmens konsultavimas telefonu	23	334
Informavimas	39	816
Grupiniai socialinio darbuotojo užsiėmimai pagal socialinių įgūdžių ugdymo programą	39	76
Prevenciniai užsiėmimai, diskusijos, aptarimai	39	267
Aktyvūs užsiėmimai	39	226
Kūrybiniai užsiėmimai	39	91
Gyvenimo įgūdžių ugdymo užsiėmimai	39	163
Sociokultūrinės paslaugos (renginiai, išvykos)	39	41
Psichologo individualus vaiko konsultavimas	17	142
Psichologo individualus šeimos konsultavimas	6	49
Psichologo grupiniai užsiėmimai	30	36
Dailės terapijos grupiniai užsiėmimai	16	19
Vaikų dienos centrą lankančių vaikų pavėžėjimas į/iš centrą, vykimas į ekskursijas	39	2464
Maitinimas	39	2464
Aprūpinimas būtiniaisiais drabužiais ir avalyne	3	12

Vykdyta veikla.

Vaikų laisvalaikio užimtumas: užimtumas vaikų dienos centre organizuojamas 5 dienas per savaitę nuo 12:45 val. iki 17:30 val. Vaikai į centrą atvežami po pamokų. Atostogų metu, vaikai centre būna nuo 10 val. iki 17:30 val. Atvykę į centrą po mokyklos, vaikai turi laisvą laiką, ruošia pamokas, valgo pietus, dalyvauja jiems organizuojamuose užsiėmimuose pagal numatytas programas ir planą. Yra dvi vaikų grupės: 1-4 klasėse ir 5-7 klasėse besimokantys vaikai. Dauguma vaikų, dienos centrą lanko noriai, įvardindami, kad namuose jiems trūksta veiklos, o dienos centre vyksta įvairūs užsiėmimai, atsiranda galimybė leisti laiką su draugais saugioje aplinkoje. Per 2018 m. buvo organizuota 10 edukacinių išvykų.

Pagalba pamokų ruošoje: dienos centre vaikams sudaroma galimybė ruošti pamokas kiekvieną dieną, pamokų ruošos trukmė – 45 min. Vaikai pamokas ruošia dviem grupėmis. Pagalbą pamokų ruošoje teikia užimtumo specialistai, socialinis darbuotojas. Apie vaikų motyvaciją ir sunkumus per pamokų ruošą tėvai nuolat informuojami. Taip pat bendradarbiaujama su tėvais, ieškant sprendimų, kaip padėti vaikui atlikti užduotis. Tų vaikų, kurie atsakingai dalyvauja pamokų ruošoje, pagerėja mokymosi motyvacija ir mokymosi rezultatai. Mokytojai pastebi, kad vaikai tapo atviresni, kūrybingesni, mandagesni, aktyvesni pamokose, noriai skaito knygas, į mokyklą ateina pasiruošę pamokoms, atlikę paskirtas užduotis.

Socialinių, kasdienio gyvenimo, kūrybinių ir fizinių įgūdžių ugdymas vyksta įvairiausių užsiėmimų pagalba. Per metus 10 užsiėmimų buvo skirta taisyklių laikymosi svarbai. 7 diskusijos apie saugų elgesį namuose, lauke bei pėsčiųjų pareigas. 6 grupiniai pokalbiai apie pozityvų bendravimą šeimoje ir su draugais, 10 diskusijų buvo skirta higienos laikymosi svarbai, 5 užsiėmimai alkoholio ir tabako prevencijos tema, 4 užsiėmimai saugesnio interneto tema. Taip pat buvo kalbama apie tinkamą

reakciją į destruktivų elgesį, sveiką mitybą, asmens higieną bei įpročių formavimą, toleranciją, patyčias ir kitomis temomis. Visų užsiėmimų metu vaikai mokėsi bendrauti, būti mandagiais su kitais, tinkamai reikšti emocijas, spręsti konfliktus, savitvarkos, tvarkingumo, asmens higienos įgūdžių, savarankiškumo, atskleisti asmeninius gebėjimus. Vaikai, reguliariai lankantys dienos centrą tampa labiau disciplinuoti, pradeda laikytis taisyklių, daugiau pasitiki savimi, reiškia pyktį nekenkdamি kitiems, moka pagirti kitą, sakyti komplimentus, padidėja atsakomybė ir motyvacija.

Renginių organizavimas: dienos centre per tradicines šventes Velykas, Kalėdas, Užgavėnes, vaikų ginimo dieną, vaikų dienos centro gimtadienį bei lankančių vaikų gimtadienius, parodoma kaip galima švęsti šventes. Ruošiantis šventėms formuojamas vaikų estetinis skonis, taip pat lavinama vaizduotė, ugdomas vaiko emocinis intelektas.

Socialinės savanorystės skatinimas: vasario mėnesį vyko esamų savanorių komandos formavimo ir palaikymo užsiėmimai, kurių metu buvo gilinamos savanorių kompetencijos, sprendžiami aktualūs klausimai susiję su tiksline grupe, su kuria savanoriaujama, stiprinama komanda. Mokymus vedė vaikų dienos centro darbuotojai, tiesiogiai dirbantys su savanoriais. Balandžio mėnesį vyko esamų savanorių asmeninių ir savanorystės kompetencijų tobulinimo mokymai. Mokymų metu buvo gilinamos savanorių kompetencijos, reflektuojama esama patirtis. Mokymus vedė konsultacinės įmonės „Kitokie projektai“ lektorius Artūras Malinauskas, bei dienos centro darbuotojai. Spalio - lapkričio mėnesiais centre vyko naujų savanorių rengimo mokymai. Įvadiniuose mokymuose dalyvavo 12 jaunuolių. Įvadinių mokymų metu jaunuoliai supažindinti su esminiais savanorystės principais, centro veikla, savanorystės pradžia bei galimybėmis. Įvadinių mokymų metu atrinkti 9 jaunuoliai dalyvavo 2 dienų trukmės pagrindiniuose savanorių rengimo mokymuose. Mokymai buvo vedami neformalaus ugdymo ir patirtinio mokymosi principais, jaunuoliai geriau pažino save, susipažino su savanorystės principais, su tiksline grupe su kuriais savanoriaus specifika.

Vaikų dienos centre savanoriavo 8 savanoriai.

Vaikų vasaros stovyklos. Ketvirtus metus iš eilės vaikų dienos centras organizavo vaikų dienos vasaros stovyklas. Stovyklos vyko nuo birželio 18 d. iki liepos 20 d. Iš viso stovyklose dalyvavo 26 vaikai. Pagrindinis stovyklų tikslas — organizuoti vaikų sportinių, kūrybinių bei socialinių įgūdžių ugdymą, suteikiant saviraiškos ir laisvalaikio užimtumo galimybes, siekiant užkirsti kelią nusikalstamam elgesiui, gerinant savijautą jų socialinėje aplinkoje. Stovykloje buvo ugdomi vaikų aktyvaus ir prasmingo laisvalaikio leidimo įgūdžiai. Vyko prevenciniai užsiėmimai apie alkoholio ir tabako žalą augančiam organizmui. Organizuojamos išvykos ir veiklos: edukacinis užsiėmimas alpakų ūkyje, edukacinis užsiėmimas Trakų tradicinių amatų centre ir vaikų bibliotekoje, aktyvios pramogos Antano Gedvilo kaimo turizmo sodyboje, ekskursija pėsčiomis po Varnikų pažintinį taką.

Neformalus vaikų švietimas, kurio paskirtis tenkinti mokinių pažinimo, lavinimosi ir saviraiškos poreikius, padėti jiems tapti aktyviais visuomenės nariais. Vaikų dienos centras dalyvauja neformalaus vaikų švietimo programoje. Centre kiekvieną savaitę vyksta technologijų būrelis „Spalvų dėžutė“, skirtas vaikų dienos centrą lankantiems vaikams. Iš viso vyko 72 valandų trukmės 51 užsiėmimas. Finansavimas teikiamas 16 vaikų.

Bendradarbiavimas. Vaikų dienos centras bendradarbiauja su ugdymo įstaigomis: socialinis darbuotojas kelis kartus per mokslo metus lankosi mokyklose, kurias lanko dienos centro vaikai. Bendrauja su mokyklos socialiniais pedagogais, klasės auklėtojais. Domimasi vaikų mokymosi rezultatais, lankomumu, elgesio pokyčiais, tėvų bendradarbiavimu su mokykla. Trečius metus bendradarbiaujama su Trakų neįgaliųjų užimtumo centru — dienos centro vaikai svečiavosi Trakų neįgaliųjų užimtumo centre, kur gamino žvakes, aplankė medienos apdirbimo, vytelių pynimo, kūrybinių

- ✓ 39 vaikai lankė vaikų dienos centrą
- ✓ 8 savanoriai vaikų dienos centre
- ✓ 5 stovyklos
- ✓ 16 vaikų dalyvavo neformalaus švietimo programoje
- ✓ bendradarbiaujama su 11 organizacijų

darbelių dirbtuves, treniruoklių salę. 2019 metais planuojama pasikviesti į svečius Neįgaliųjų užimtumo centro klientus. Dienos centrą lankantys vaikai kviečiami į Trakų viešosios bibliotekos vaikų literatūros skyriaus rengiamus edukacinius užsiėmimus. 2018 m. vaikų dienos centras lankėsi šešiuose užsiėmimuose. Antrus metus dienos centro vaikai prieš Kalėdas lankėsi Čižiūnų socialinių paslaugų centre. Vaikai senuoliams sekė kalėdinę pasaką, vaidino šaradas, kartu dainavo kalėdines daineles, dovanojo savo rankomis pagamintus atvirukus. Dienos centro vaikai lankėsi Lentvario „Carito“ vaikų dienos centre „Akimirka“, kur žaidė susipažinimo žaidimus, vaidino šaradas, vaišinosi arbata su sumuštiniais. 2019 metais planuojama pasikviesti dienos centro „Akimirka“ vaikus į svečius.

Vyksta reguliarus, glaudus dienos centro darbuotojų bendradarbiavimas su kitais centro darbuotojais. Su krizių centro socialiniu darbuotoju ir padėjėjais rengiami atskiri susirinkimai tik su darbuotojais arba kartu su centre gyvenančiomis šeimomis, kurių vaikai lanko dienos centrą, siekiant padėti šeimoms spręsti problemas, pasidalinti rekomendacijomis ir informacija, planuojant ir vykdant bendrą vaiko elgesio korekciją. Su grupinius užsiėmimus vaikams vedančiu psichologu kartu analizuojami pokyčiai, vaikų elgesys ir įgūdžiai, pasidalinama rekomendacijomis. Individualiai psichologo konsultuojamų vaikų apžvalga: dienos centro socialinis darbuotojas ir psichologas pasidalina reikiama informacija, į pagalbos procesą įtraukia tėvus, pasidalina rekomendacijomis. Su dailės terapeutu dalinamasi reikiama informacija, koreguojant vaikų elgesį, įtraukiant tėvus. Su socialiniais darbuotojais, dirbančiais seniūnijoje, poreikiui esant, dienos centro socialinis darbuotojas kartu vyksta į šeimą, rengia bendrus susitikimus su šeima, dalinasi reikiama informacija. Teikiama informacija atvejo vadybininkams. Su vairuotojais socialinis darbuotojas aptaria vaikų elgesį automobilyje. Su ūkvedžiu bendradarbiaujama „Maisto banko“, dienos centro patalpų priežiūros, transporto organizavimo klausimais.

Išsikeltų uždavinių įgyvendinimas. Siekiant sustiprinti bendradarbiavimą su kitais centro specialistais užtikrintas abipusis dienos centro darbuotojų ir kitų specialistų grįžtamasis ryšys. Dienos centras bendradarbiauja su seniūnijų socialiniais darbuotojais (vidutiniškai 1-2 kartus per savaitę, kol išsprendžiama problema), krizių centro darbuotojais (2 kartus per savaitę), psichologais (kelis kartus per savaitę dėl individualių konsultacijų su dienos centro klientais ir 1 kartą per mėn. dėl grupinių užsiėmimų), dailės terapeutu (1 kartą per savaitę).

Stiprinant darbą su nemotyvuotais lankyti dienos centrą vaikais ir jų tėvais buvo imamasi įvairių priemonių: tėvai dalyvavo papildomose pokalbiuose dienos centre, kartu su seniūnijoje dirbančiu socialiniu darbuotoju, kelis kartus buvo lankomasi namuose, kalbama apie dienos centro lankymo naudą. Iš 12 nemotyvuotų lankyti dienos centrą vaikų, 10 buvo sėkmingai įtraukti į dienos centro reguliary lankymą. Siekiant vaikus nukreipti ir skatinti lankyti būrelius vietos bendruomenėje, ypatingas dėmesys skirtas pradinukams. Su vaikais ir tėvais buvo kalbama apie būrelių lankymo svarbą ir naudą. 2018 m. gruodžio mėn. duomenimis iš 16 vaikų – 10 vaikų lankė būrelius. Apžvelgiant visus 2018 metus, iš 23 reguliariai dienos centrą lankančių vaikų 15 vaikų lankė būrelius (66 proc.), iš jų maždaug pusė dienos centro specialistų paskatinti įsitraukė į būrelius.

Siekiant individualizuoti užsiėmimus pagal vaikų amžiaus grupę, atsižvelgiant į individualius poreikius (paaugliams ir pradinukams), pagal 2 amžiaus grupes vyko grupiniai psichologo, dailės terapeuto, socialinio darbuotojo ir užimtumo specialistų užsiėmimai ir teminės diskusijos.

Skatinant socialinę savanorystę, vasario ir balandžio mėnesiais vyko esamų savanorių kompetencijų tobulinimo mokymai. Spalio – lapkričio mėnesiais vyko savanorių rengimo mokymai, kurių metu buvo apmokyti 12 jaunuolių įvadinuose mokymuose ir 9 pagrindiniuose, iš kurių, 5 reguliariai savanoriauja, sėkmingai integravosi į dienos centro veiklas (2017 metais buvo parengti 3 savanoriai).

Tikslai ir uždaviniai 2019 metams. Bus siekiama išlaikyti vaikų dienos centro veiklos tęstinumą ir stabilumą. Tikslui pasiekti numatoma:

1. Išlaikyti tame pačiame lygyje bendradarbiavimą su kitais centro specialistais ir dienos centrą lankančių vaikų tėvais;
2. Stiprinti darbą su nemotyvuotais lankyti dienos centrą vaikais ir jų tėvais, inicijuojant papildomus individualius pokalbius dėl dienos centro lankymo svarbos ir naudos. Prioritetą teikti nemotyvuotų vaikų individualiam lankymo grafiko sudarymui;
3. Tęsti vaikų nukreipimą ir skatinimą lankyti būrelius vietos bendruomenėje, ypatingą dėmesį skiriant pradinukams;
4. Skatinti socialinę savanorystę;
5. Teikti individualias psichologo konsultacijas, neviršijant 5 savaitinių vietų vaikams skaičių.

Globos centro veikla

Veiklos tikslas – užtikrinti, kad visiems globojamiems ir įvaikintiems vaikams bei globėjams ir tėviams ar asmenims, ketinantiems jais tapti, būtų prieinama ir suteikiama reikalinga konsultacinė, psichosocialinė, teisinė ir kita pagalba siekiant tinkamo vaiko, įvaikio ugdymo ir auklėjimo šeimai artimoje aplinkoje.

Tiksliui pasiekti keliami šie *veiklos uždaviniai*:

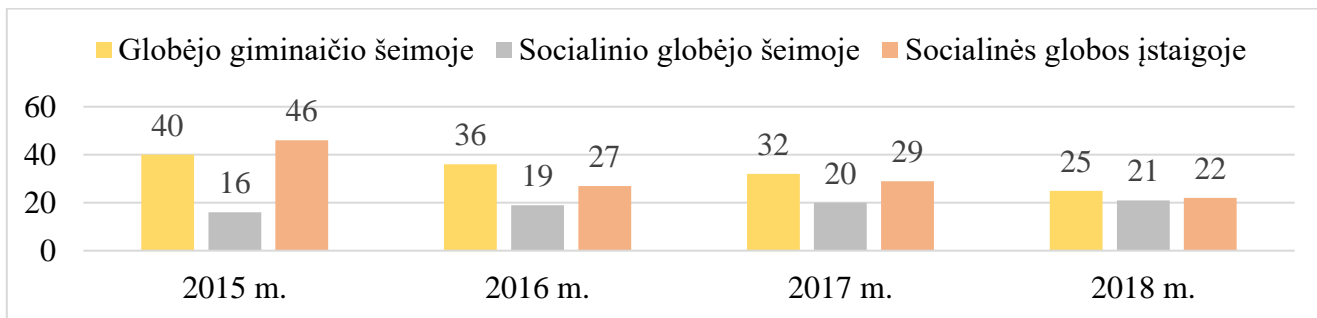
1. Organizuoti globėjų, tėvių paiešką;
2. Konsultuoti asmenis, pageidaujancius globoti (rūpintis), įvaikinti;
3. Vykdyti globėjų, tėvių pasirengimo globoti (rūpintis), prižiūrėti vaikus, įvaikinti bei stacionarių socialinių paslaugų įstaigų pasirengimo dirbti šiose įstaigose mokymus Globėjų ir tėvių mokymo ir konsultavimo programas (toliau – GIMK programos);
4. Vertinti globėjų, tėvių pasirengimą globoti (rūpintis), prižiūrėti vaikus, įvaikinti pagal GIMK programas ir parengti Išvadą;
5. Vertinti fizinių asmenų tinkamumą priimti institucijoje globojamą vaiką laikinai svečiuotis;
6. Vykdyti tęstinius periodinius globėjų, tėvių, stacionarių socialinių paslaugų įstaigų socialinių darbuotojų mokymus pagal GIMK programas;
7. Koordinuoti pagalbos teikimą globojamiems (rūpinamiems), įvaikintiems vaikams ir globėjams, tėviams bei teikti ar organizuoti vaikams ir globėjams, tėviams reikiamą pagalbą (socialines paslaugas, psichosocialinę, konsultacinę, teisinę ir kitą pagalbą);
8. Vykdyti globėjų vykdomos veiklos kokybės vertinimą;
9. Bendradarbiauti su savivaldybės administracija, kitomis socialinių paslaugų įstaigomis, nevyriausybinėmis organizacijomis, atvejo vadybininkais, socialiniais darbuotojais, teikiančiais socialinę priežiūrą socialinę riziką patiriančioms šeimoms, su vaiko (jei tai neprieštarauja jo interesams) biologiniais tėvais, kitų miestų ir rajonų globos centrais.

Paslaugų gavėjai. Globos centras teikia paslaugas globojamiems (rūpinamiems), įvaikintiems vaikams, budintiems globotojams, socialiniams globėjams, globėjams giminaičiams, tėviams, kurie gyvena Trakų r. savivaldybėje, taip pat Trakų r. savivaldybėje esančių bendruomeninių vaikų globos namų socialiniams darbuotojams.

2018 metais Trakų r. savivaldybėje 18 vaikų buvo nustatyta globa (rūpyba), iš jų 6 vaikams globa (rūpyba) nustatyta šeimoje, 12 vaikų socialinės globos įstaigoje. Metų pabaigoje 46 vaikai buvo globojami (rūpinami) 39 šeimose, 22 vaikai – socialinės globos įstaigose. Iš jų 13 vaikų ir jų globėjai

- ✓ 2 darbuotojai baigė globėjų ir tėvių rengimo mokymus
- ✓ 1 tinkamumo priimti vaiką laikinai svečiuotis rekomendacija
- ✓ 2 išvados apie pasirengimą įvaikinti sutuoktinio vaiką
- ✓ 4 išvados apie pasirengimą globoti vaiką
- ✓ 2 išvados apie pasirengimą įsivaikinti
- ✓ 3 patikslintos išvados apie pasirengimą globoti vaiką

faktiškai gyvena kitų miestų ir rajonų savivaldybėse: 12 vaikų globjami (rūpinami) šeimose ir 1 socialinės globos įstaigoje.

4 pav. **Globjamų (rūpinamų) vaikų, kuriems globa (rūpyba) nustatyta Trakų r. savivaldybėje skaičius (metų pabaigoje)**

Globėjus (rūpintojus) ir įtėvius centras pradėjo rengti 2016 metų pabaigoje. Iš viso parengti 17 asmenų (ne giminaičių) (11 šeimų). Iš jų 7 šeimos Trakų rajone globoja arba yra įvaikinę 9 vaikus, 1 šeima laukia vaiko.

Suteiktos paslaugos. 2018 metais parengtos išvados (rekomendacijos) dėl asmenų tinkamumo tapti globėjais (rūpintojais) ir įtėviais, dėl fizinio asmens pasirengimo teikti budinčio globotojo paslaugas, dėl fizinio asmens pasirengimo priimti vaiką laikinai svečiuotis:

1. Norintiems teikti budinčio globotojo paslaugas – 1 asmeniui (1 šeima);
2. Norintiems globoti (rūpinti) - 3 asmenims (3 šeimos);
3. Norintiems įvaikinti – 2 asmenims (1 šeima);
4. Siekiantiems įvaikinti antrą vaiką – 2 asmenims (1 šeima);
5. Sutuoktinio vaiko ivaikintojams - 2 asmenims (2 šeimos);
6. Norintiems priimti institucijoje globojamą vaiką laikinai svečiuotis – 1 asmeniui (1 šeima);
7. Patikslintos išvados – 4 asmenims (3 šeimos).

Dar 2 asmenys (1 šeima) pradėjo lankyti mokymus pagal Globėjų (rūpintojų), budinčių globotojų, įtėvių, bendruomeninių vaikų globos namų darbuotojų mokymo ir konsultavimo programą (toliau – GIMK), išvada bus rengiama 2019 metais.

Centras koordinuoja pagalbą bei teikia ir organizuoja reikiamą pagalbą visiems Trakų rajone globojamiems vaikams ir jų globėjams (rūpintojams), jų skaičius parodytas 6 lentelėje. Įvaikintiems vaikams ir įtėviams pagalba organizuojama įtėvių prašymu. 2018 metais paslaugos suteiktos 2 įtėvių šeimoms.

6 lentelė. **Globėjai ir globjami vaikai, kuriems globos centras organizuoja ir teikia pagalbą (2018 metų pabaigoje)**

	Vaikai	Šeimos
<i>Vaikui globa (rūpyba) nustatyta Trakų r. savivaldybėje</i>		
Globėjai giminaičiai	21	17
Socialiniai globėjai	12	9
<i>Vaikui globa (rūpyba) nustatyta kitų miestų ir rajonų savivaldybėse</i>		
Globėjai giminaičiai	13	7
Socialiniai globėjai	7	6
<i>Paruošti globėjai, kurie laukia vaiko</i>		
Socialiniai globėjai	x	1

2018 metais globėjams (rūpintojams), tėviams ir tėvams suorganizuotos 6 emocinės paramos grupės, dalyvavo 9 asmenys. Emocinės paramos grupės skirtos psichologinei būsenai pagerinti bei globėjų (rūpintojų), tėvių, tėvų bendradarbiavimui aptariant asmeninius atvejus, susijusius su netinkamu vaikų elgesiu, kitais patiriamais sunkumais.

Per metus suorganizuoti 6 mokymai globėjams (rūpintojams), tėviams, tėvams ir jų vaikams, mokymuose dalyvavo 55 asmenys. Atsižvelgiant į atliktą 2017 metais organizuotų mokymų globėjams (rūpintojams), tėviams, tėvams ir vaikams kokybės vertinimą ir dalyvių lūkesčius, užsiėmimai buvo organizuoti tokiu pačiu formatu kaip ir 2017 metais, t. y. mokymus sudarė: seminaras globėjams (3 val.) + seminaras vaikams (3 val.) + bendras tėvų/globėjų ir vaikų užsiėmimas (1,5 val.). Mokymuose globėjai (rūpintojai), tėviai ir tėvai įgijo žinių ir stiprino įgūdžius padėti vaikams įveikti bendravimo sunkumus, spręsti konfliktus, teisingai nustatyti vaikams taisykles ir ribas. Vaikai mokėsi įveikti sunkumus bendraujant su bendraamžiais, pagerinti santykius šeimoje, išsakyti savo ir išgirsti kitų šeimos narių poreikius.

Globėjai (rūpintojai) ir tėvai turėjo galimybę lankyti tėvystės gebėjimų ugdymo ir stiprinimo užsiėmimus, kurie vyko centre kiekvieną šeštadienį.

Vienam globojamam ir dviem įvaikintiems vaikams buvo teikiamos vaikų dienos centro paslaugos, dalyvavo vaikų vasaros stovyklose.

3 kartus buvo suorganizuoti globojamo vaiko ir biologinių tėvų susitikimai centro aplinkoje.

Esamus ir būsimus globėjus (rūpintojus), tėvius bei jų vaikus konsultavo globos koordinatorius, globėjų ir tėvių rengimo specialistas, psichologas. Asmenys buvo konsultuojami individualiai ir šeimoje siekiant išspręsti šeimos problemas, pasirengimo globai (rūpybai), įvaikinimui ir kitais aktualiais klausimais (93 konsultacijos). Taip pat buvo informuojami apie mokymus, kitas pagalbos priemones centre bei Trakų r. savivaldybėje (167 informavimo atvejai).

Išsikeltų uždavinių įgyvendinimas. Nors centrui vykdyti globos centro funkcijas buvo pavesta tik 2018 m. lapkričio 15 d. (Trakų rajono savivaldybės tarybos sprendimas Nr. S1E-210 Dėl pavedimo vykdyti globos centro funkcijas), globos šeimoje ir įvaikinimo viešinimo, informavimo ir konsultavimo, mokymų pagal GIMK programą, išvadų globėjams (rūpintojams) ir įvaikintojams rengimo, paslaugų, pagalbos teikimo globojamiems, įvaikintiems vaikams, globėjams, tėviams, mokymų ir savitarpio pagalbos grupių organizavimo veiklos buvo vykdomos ir ankstesniais metais. 2018 metais jos buvo tęsiamos. Dėl GIMK mokymų ir išvadų apie asmenų pasirengimą globoti (rūpinti) ir įvaikinti buvo bendradarbiaujama su VŠĮ Pagalbos paaugliams iniciatyva ir VŠĮ Paparčių šv. Juozapo vaikų globos namais.

Nauja buvo, kad pradėti atlikti vaikų, kuriems 2018 metais nustatyta globa (rūpyba) šeimose, sveikatos, vystymosi, ugdymosi, specialiųjų, fizinių, socialinių, emocinių, psichologinių ir kitų poreikių vertinimai. Atsižvelgiant į vaikų poreikių, vaikų stipriųjų ir silpnųjų savybių, globėjų (rūpintojų) galimybių suteikti vaikui jo poreikius atitinkančią globą vertinimą, buvo sudaromi individualūs pagalbos globojamam (rūpinamam) vaikui planai. Trakų r. savivaldybės administracijai buvo teikiamos rekomendacijos dėl fizinių asmenų tinkamumo būti konkreto vaiko globėju. Kiekvienam 2018 m. paskirtam globėjui giminaičiui, socialiniam globėjui buvos paskiriamas globos koordinatorius, kuris koordinuodamas ir organizuodamas pagalbą vaikui ir jo globėjui bendradarbiavo su atvejo vadybininkais, socialiniais darbuotojais, dirbančiais su vaiko biologiniais tėvais, kitais centro ir kitų organizacijų specialistais.

Nors centre yra parengtas budintis globotojas, galintis savo gyvenamojoje aplinkoje laikinai prižiūrėti iš biologinių šeimų paimtus vaikus, 2018 metais vaikų priežiūros veiklos jis negalėjo pradėti, nes Trakų r. savivaldybėje nebuvo nustatytas atlygio budinčiam globotojui dydis, nenustatyta globos centro informacijos savivaldybės administracijai pateikimo dėl lėšų poreikio ir planuojamų paslaugų teikimo tvarka.

Tikslai ir uždaviniai 2019 metais. Bus siekiama sustiprini globos centro veiklą, vadovaujantis Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybos prie socialinės apsaugos ir darbo ministerijos bei

Socialinių paslaugų priežiūros departamento prie socialinės apsaugos ir darbo ministerijos numatytais globos centro veiklos kokybės vertinimo kriterijais. Tikslui pasiekti numatoma:

1. Numatyti globos (rūpybos) šeimoje ir įvaikinimo strategiją, parengti viešinimo priemonių planą, numatyti grįžtamojo ryšio apie viešinimo akcijas gavimo būdus;
2. Parengti pagalbos globojamiems (rūpinamiems) vaikams, budintiems globotojams, socialiniams globėjams, globėjams giminaičiams, tėvams, šeimynų dalyviams, bendruomeninių vaikų globos namų darbuotojams koordinavimo ir teikimo Trakų rajono paramos šeimai ir vaikams centre tvarkos aprašą;
3. Suorganizuoti mokymus norintiems globoti (rūpinti) ar įvaikinti mokymus pagal GIMK programas (mažiausiai viena grupė);
4. Atlikti visų Trakų r. savivaldybėje šeimose globojamų (rūpinamų) vaikų poreikių vertinimus;
5. Ištirti tęstinių mokymų pagal GIMK programas globėjams (rūpintojams) ir tėvams poreikį, esant poreikiui, organizuoti mokymus aktualiomis temomis;
6. Nustatyti globėjo (rūpintojo), budinčio globotojo veiklos kokybės vertinimo tvarką ir pradėti atlikti planinius vertinimus;
7. Kartą per mėnesį organizuoti savitarpio pagalbos grupes globėjams (rūpintojams), budintiems globotojams, tėvams ir tėvams;
8. Atlikti atokvėpio paslaugų globėjams (rūpintojams), budintiems globotojams poreikio ir teikimo galimybių analizę.

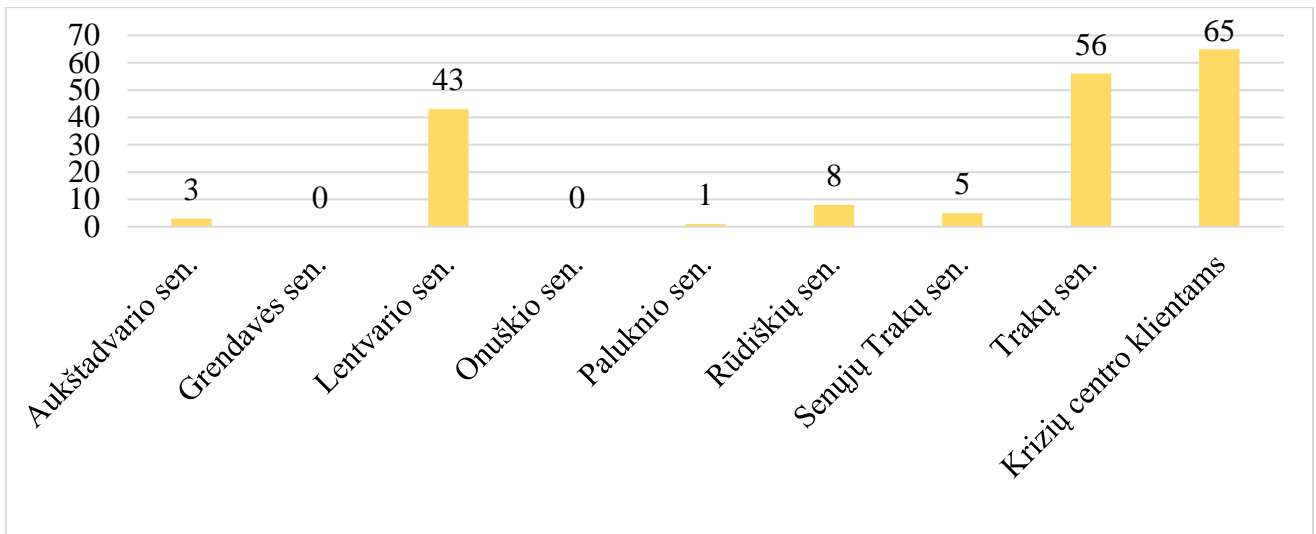
Psichologų ir dailės terapeuto veikla

Veiklos tikslas – stiprinti vaikus auginančių ar besilaukiančių šeimų psichologinį atsparumą bei psichikos sveikatą, padėti atgauti dvasinę darną bei gebėjimą gyventi ir mokytis.

Tikslui pasiekti keliami *veiklos uždaviniai*:

1. Individualiai konsultuoti suaugusius asmenis ir vaikus, turinčius psichologinių sunkumų;
2. Konsultuoti asmenis, turinčius tarpusavio nesutarimų, poroje;
3. Konsultuoti šeimas;
4. Vesti grupinius tėvystės ugdymo ir stiprinimo užsiėmimus;
5. Vesti individualius ir grupinius dailės terapijos užsiėmimus;
6. Vesti grupinius užsiėmimus dienos centro vaikams;
7. Atlikti asmens klinikinį psichologinį vertinimą.
8. Gerinti psichologinį klimatą organizacijoje teikiant rekomendacijas ir konsultacijas centro vadovams bei darbuotojams;
9. Integruotis į bendrą centro paslaugų struktūrą.

Paslaugų gavėjai. Psichologinė pagalba teikiama socialinę riziką patiriančių, vaikus globojančių, įvaikinusių ir kitų šeimų, kurioms reikalinga pagalba, nariams – vaikams ir suaugusiems. Asmenys konsultuojami individualiai, porose, šeimose, turi galimybę dalyvauti praktiniuose grupiniuose užsiėmimuose ir mokymuose. 2018 metais psichologai ir dailės terapeutas paslaugas suteikė 181 asmeniui Aukštadvario, Lentvario, Paluknio, Rūdiškių, Senųjų Trakų, Trakų seniūnijose ir krizių centre (5 paveikslas). Dar 257 asmenims Aukštadvario, Grendavės, Lentvario, Onušio, Rūdiškių, Trakų seniūnijose paslaugas teikė projekto „Kompleksinių paslaugų šeimai plėtojimas Trakų rajone“ psichologai.

5 pav. Klientų, kuriems 2018 metais suteikta psichologinė pagalba, skaičius

Suteiktos paslaugos. 2018 m. centre ir seniūnijose, retais atvejais klientų namuose buvo tęsiamas asmenų, porų, šeimų psichologinis konsultavimas, vedami mokymai ir ugdomieji grupiniai užsiėmimai, teikiama pagalba centro darbuotojams. Pradėtos teikti dvi naujos paslaugos – dailės terapija ir asmens klinikinis psichologinis vertinimas.

Psichologinis konsultavimas apima kliento problemos identifikavimą ir tyrimą, jos apibrėžimą, problemos sprendimų ieškojimą, jų vertinimą ir pritaikymo galimybes, galimybių realizavimą ir iškeltų tikslų pasiekimo įvertinimą. Psichologas su klientu susitinka nuo kelių iki keliolikos kartų, kurių metu siekia kuo daugiau sužinoti apie klientą ir įvairių konsultavimo būdų pagalba skatina jį analizuoti, tyrinėti save, mokytis naujai elgtis. Suaugusieji dažniausiai buvo konsultuojami siekiant įveikti baimę, nerimą dėl ateities įvykių, atsiradusius sutrikimus tarpusavio santykiuose kasdienėje aplinkoje (santykiuose su sutuoktiniu, su vaikais, santykiuose darbe), su įvairių formų priklausomybėmis susijusias emocijas (padidėjusį nerimą, baimę, liūdesį, pyktį, netekties išgyvenimus), atsiradusius stiprius šių emocijų pasireiškimus elgesyje (baimės, pykčio reakcijas, psichosomatinius sutrikimus). Vaikams buvo padedama spręsti netinkamo elgesio ar emocijų raiškos problemas (vaikas agresyvus, mušasi, neklauso suaugusiųjų nurodymų ir prašymų ir pan.). Šeimų konsultacijose buvo siekiama įveikti natūralios šeimos raidos, priklausomybės, sutrikusių santykių, šeimos krizių, tarpusavio santykių krizių, vaikų auklėjimo ir ugdymo sunkumus. Konsultuojant poras buvo siekiama, kad santykiai poroje pasiektų abipusį supratimą ir darną.

Dailės terapija – psichoterapijos forma, kai dailė taikoma kaip pirminis komunikacijos būdas. Dailės terapeuto veikla nukreipta į kliento savęs pažinimą, saviraiškos, socialinių įgūdžių ugdymą, savianalizę, vaizduotės, kūrybiškumo, kognityvinių įgūdžių lavinimą, refleksiją, relaksaciją, harmonizavimą, korekciją. Klientams terapija dažniausiai buvo taikoma siekiant išspręsti asmeninius emocinius konfliktus, atrasti savo kūrybiškumą priimant sprendimus, lavinant bendravimo įgūdžius. Šeimoms buvo padedama stiprinti emocinius ryšius tarp vaiko ir tėvų, geriau pažinti šeimos narius, padidinti kiekvieno šeimos nario savivertę.

Grupiniuose psichoedukaciniuose užsiėmimuose (prevencinė programa) dienos centro vaikai padidino emocinį atsparumą bei sumažino emocinį reaktyvumą, padidino savęs priėmimą ir savigarbą, sumažino savęs menkinimo lygį, ugdė adekvataus emocijų reiškimo, problemų sprendimo įgūdžius, gebėjimą įvardinti savo jausmus ir turimus gebėjimus, supratimą, kas yra normalus elgesys ir patologiškas elgesys.

Grupiniai ugdomosios dailės terapijos užsiėmimai (prevencinė programa) dienos centro vaikams padėjo kurti tarpusavio priėmimo, empatijos santykį, stiprino kultūrinį vaiko identitetą, padėjo įveikti

kalbinį barjerą, prisiliesti prie problemų, kurias sunku aptarinėti žodžiu, suteikė galimybę simboliniame lygmenyje eksperimentuoti su įvairiausiais jausmais, tyrinėti ir išreikšti juos socialiai priimtina forma, ugdyti vidinės kontrolės jausmą, estetinę patirtį, kūrybišką saviraišką, lavinti vaizduotę.

Pozityvios tėvystės mokymai skirti tėvams, susiduriantiems su įvairiomis vaiko maištavimo formomis, auklėjimo krizėmis. Tėvystės gebėjimų ugdymo ir stiprinimo programos tikslas – ugdyti ir stiprinti pozityvių santykių šeimoje kūrimo įgūdžius, padedant tėvams:

1. Gauti greitą ir tinkamą informaciją apie vaikų sveikatą, jų raidos ypatumus įvairiais amžiaus tarpsniais ir vaiko amžiui tinkamus auklėjimo metodus;

2. Išmokti naujų veiksmingų auklėjimo strategijų ir išbandyti jas praktiškai (aktyvus klausymasis, empatija, tinkamas pagyrimas, jausmų įvardinimas ir išreiškimas, taisyklių ir ribų nustatymas ir jų laikymasis, dalyvavimas vaiko gyvenime, pozityvus drausminimas nežeidžiant vaiko savivertės, veiksmingas konfliktų sprendimas, vaiko stebėseną);

3. Stiprinti tėvų pasitikėjimą savimi (jausmų atpažinimas ir įvardinimas, pykčio išraiškos valdymas, streso įveikos būdų atradimas).

Klinikinis psichologinis vertinimas – tai psichologinis asmens ištyrimas, naudojant parinktus diagnostikos instrumentus: testus, projekcines metodikas, klinikinį interviu ir t. t. Prieš pradėdant vertinimą visada formuojama užduotis, pagal kurią ir parenkami atitinkami instrumentai. Tyrimo metu kuriami lygiaverčiai santykiai ir pats tiriamasis yra įtraukiamas į rezultatų vertinimą. Tiriamasis – tai asmuo, kuriam pasireiškia nenustatytas psichologinis sutrikimas arba netipiškas elgesys.

7 lentelė. **Psichologų ir dailės terapeuto paslaugos 2018 metais**

<i>Paslauga</i>	<i>Klientų skaičius</i>	<i>Sesijų* skaičius</i>
Individualus psichologinis konsultavimas	47	398
Individuali dailės terapija	9	21
Grupinė dailės terapija	4	5
Šeimos psichologinis konsultavimas	11	38
Dailės terapija šeimai	7	36
Porų psichologinis konsultavimas	5	31
Tėvystės gebėjimų stiprinimo ir ugdymo programa	27	32
Grupiniai psichoedukaciniai užsiėmimai dienos centro vaikams	16	76
Ugdomoji dailės terapija dienos centro vaikams	16	32
Klinikinis psichologinis vertinimas	1	4

* sesija – konsultacija, užsiėmimas

Psichologai ir dailės terapeutas teikė pagalbą ir centro darbuotojams. Nuo rugpjūčio mėnesio kartą per mėnesį krizių centro, vaikų dienos centro ir socialiniams darbuotojams, dirbantiems seniūnijose, buvo vedamos supervizijos. Supervizijose dalyvavo 24 darbuotojai, įvyko 12 sesijų. Darbo su klientais klausimais darbuotojai buvo konsultuojami individualiai. 21 darbuotojas konsultavosi 45 kartus. Dailės terapija socialiniai darbuotojai buvo skatinami kūrybiškai atrasti problemų sprendimus, susijusius su klientais, ir užkirsti kelią profesiniam perdegimui bei gerinant psichologinį klimatą kolektyve. 13 dailės terapijos sesijų dalyvavo 5 darbuotojai.

Išsikeltų uždavinių įgyvendinimas. 2018 metais vienam klientui vidutiniškai teko 8,5 individualių konsultacijų. Tai yra daugiau nei ankstesniais metais (2017 metais - 5,72 konsultacijos klientui, 2016 metais – 5,77). Galima teigti, jog psichologinių paslaugų efektas yra kur kas geresnis, nes klientams dažniausiai nepakanka 4-5 konsultacijų, kad sustiprėtų, turint omenyje, kad klientai dažniausiai yra stokojantys socialinių kompetencijų ir kognityvinių gebėjimų.

Šeimos konsultacijų ir klientų skaičius išaugo, lyginant su praeitais metais. Padidėjo paslaugų šeimai spektras - atsirado dailės terapija šeimai.

Konsultuojamų porų skaičius lyginant su praėjusiais dviem metais nežymiai sumažėjo, bet konsultacijų skaičius išaugo nuo 6 iki 31. Tai rodo klientų motyvuotumą ir kokybiškesnę specialistų darbą su poromis, nes vienam klientui tenka 6,2 konsultacijos. Tai yra pozityvi tendencija lyginant su praėjusiais metais.

Ženkliai padidėjo grupinių psichoedukacinių užsiėmimų vaikams skaičius. Užsiėmimai buvo organizuojami dvejomis grupėmis pagal vaikų amžių. Tai leido tiksliau atliepti kiekvieno jų amžiaus tarpsnio lūkesčius ir poreikius. Atsidaro nauja paslauga vaikams – ugdomoji dailės terapija.

Bendradarbiavimas. Psichologai ir dailės terapeutas bendradarbiavo su atvejo vadybininkais, socialiniais darbuotojais, kurių klientai yra konsultuojami. Dalinasi informacija, teikė rekomendacijas, atsižvelgdami į socialinių darbuotojų pastebėjimus, formavo konsultacijų užduotis. Konsultuodami tos pačios šeimos skirtingus narius psichologai ir dailės terapeutas tarpusavyje dalinasi apibendrinta informacija apie konsultacijų dinamiką, nes tai turi svarbos bendram šeimos keitimosi proceso įsivertinimui. Buvo bendradarbiaujama su vaiko teisių apsaugos specialistais dėl pagalbos teikimo vaikų globos namuose esantiems vaikams, policijos pareigūnais atliekant nepilnamečio apklausas. Taip pat su klientų artimaisiais, dažniausiai vaikų tėvais.

Tikslai ir uždaviniai 2019 metams. Keliamas tikslas – išlaikyti tą patį psichologinės pagalbos klientams paslaugų paketą ir teikti pagalbą centro darbuotojams. Tikslui įgyvendinti numatoma:

1. Atsisakyti šeimos psichologinio konsultavimo privačioje kliento aplinkoje, nes tai nedavė laukiamo efekto;
2. Dirbant su vaikais daugiau taikyti žaidimų terapijos metodus;
3. Naudoti klinikinę diagnostiką ir dirbti su psichiatrinių sutrikimų turinčiais klientais;
4. Parengti metodinę medžiagą, skirtą socialinių darbuotojų kompetencijoms apie vaikų auklėjimą ugdyti (reikalinga darbui su šeimomis), ir pristatyti ją darbuotojams;
5. Mokyti socialinius darbuotojus vesti grupinius užsiėmimus su klientais (pavyzdžiui, filmų peržiūra, biblioterapija, emocinės paramos grupės);
6. Kartu su administracija, atvejo vadybininkais, socialiniais darbuotojais atlikti galimybių studiją dėl naujos paslaugos – terapinė grupė, orientuota į žalingo alkoholio vartojimo riziką patiriančius klientus;
7. Parengti informacinio, mokomojo ar švietėjiško pobūdžio viešus straipsnius, kurių tikslas - psichologinės pagalbos naudingumo viešinimas, psichologo, kaip pagalbą teikiančio specialisto, centro teigiamo įvaizdžio didinimas.

Projektinė ir kita veikla

2018 metais integruojantis į bendrą savivaldybės socialinių paslaugų infrastruktūrą, buvo reikšminga, kad centras, būdamas vienu iš partnerių, pradėjo įgyvendinti Lietuvos Respublikos ir Europos Sąjungos finansuojamą projektą „Kompleksinių paslaugų šeimai plėtojimas Trakų rajone“ (bendra projekto vertė 264119,84 Eur). Projekto laikotarpis – 48 mėnesiai. Projekto veiklų tikslas – sudaryti sąlygas šeimoms gauti kompleksiskai teikiamas paslaugas, užtikrinant paslaugų prieinamumą kuo arčiau šeimos gyvenamosios vietos ir siekiant įgalinti šeimą įveikti iškilusius sunkumus ir padėti stiprinti šeimos identitetą. Projekto tikslinė grupė – šeimos, tėvai, vaikai, nėščiosios (tarp jų patiriantys riziką ir asmenys su negalia) arba asmenys, kuriems reikalinga kompleksinė ir kvalifikuota socialinė pagalba. Projekto įgyvendinimo metu centras įgaliotas vykdyti paslaugų teikimo ir informacinių iniciatyvų koordinavimo ir organizavimo veiklą (centrui skirta 64393,05 Eur). Įgyvendindami projekto veiklą įkūrėme bendruomeninius šeimos namus (www.paslaugosseimoms.lt).

Paslaugos teikiamos visoms šeimoms, kurios nori tobulinti pozityvios tėvystės įgūdžius, įveikti krizes ir priklausomybes, skatinama burtis į savipagalbos grupes. Siekiama, kad šeima pagalbą gautų, kol dar problemos nėra įsisenėjusios. Paslaugos yra teikiamos vieno langelio principu: kai asmuo ar šeima kreipiasi į centrą, jam suteikiama informacija apie psichosocialinės pagalbos priemones Trakų savivaldybės teritorijoje.

Nuo sausio mėnesio individualios psichologo konsultacijos buvo teikiamos Trakų, Lentvario, Rūdiškių, Grendavės, Onušio, Aukštadvario seniūnijose. Iš viso buvo konsultuojami 52 asmenys. Pozityvios tėvystės mokymai tėvams, norintiems tobulinti ar įgyti tėvystės įgūdžių, siekiant išugdyti geriausias tėvų ir vaikų savybes, vyko Aukštadvario, Lentvario, Trakų seniūnijose. Iš viso mokymus baigė 32 dalyviai. Šeimos įgūdžių stiprinimo užsiėmimai tėvams su vaikais vyko Onušio seniūnijoje, Lentvario ir Trakų seniūnijose. Šeimos įgūdžių stovykla vasaros metu buvo organizuojama Aukštadvario seniūnijoje, kurioje dalyvavo 20 asmenų. Būsimų mamų ir tėčių 2 grupės vyko Trakuose. Iš viso į projekto veiklas per 2018 m. buvo įtraukti 153 dalyviai.

Teikiant globėjų (rūpintojų) ir įtėvių paieškos, rengimo, atrankos, konsultavimo ir pagalbos jiems paslaugas, buvo reikšminga, kad centras įgyvendino Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos finansuojamą projektą „Globos (rūpybos) ir įvaikinimo viešinimas bei skatinimas Trakų rajone“. Projekto finansuojama suma – 4608,00 Eur. Projekto lėšomis įgyvendintos veiklos: 6 mokymai globėjams (rūpintojams), įtėviams, tėvams ir jų vaikams (55 dalyviai), 6 emocinės paramos grupės globėjams (rūpintojams), įtėviams ir tėvams (9 dalyviai), informacijos apie globą šeimoje, įvaikinimą, centre teikiamas paslaugas ir pagalbą sklaida dviejuose centro renginiuose, (pasiekiamumas – 185 žmonės), viešinimo priemonės - kvietimai į emocinės paramos grupes, seminarus įtėviams, globėjams ir vaikams rajono spaudoje ir socialiniuose tinkluose (pasiekiamumas 2623 žmonės), pagaminta reklaminė atributika.

2018 metais įgyvendinti du Trakų rajono savivaldybės finansuojami projektai.

Vaikų socializacijos programos projektui „Nuotykių vasara“ įgyvendinti buvo skirta 700,00 Eur. Projekte numatytos veiklos buvo vaikų vasaros stovyklų dalis. Stovyklos vyko nuo birželio 18 d. iki liepos 20 d., buvo 5 pamainos. Iš viso stovyklose dalyvavo 26 vaikai. Pagrindinis stovyklų tikslas — organizuoti vaikų sportinių, kūrybinių bei socialinių įgūdžių ugdymą, suteikiant saviraiškos ir laisvalaikio užimtumo galimybes, siekiant užkirsti kelią nusikalstamam elgesiui, gerinant savijautą jų socialinėje aplinkoje. Stovykloje buvo ugdomi vaikų aktyvaus ir prasmingo laisvalaikio leidimo įgūdžiai. Vyko prevenciniai užsiėmimai apie alkoholio ir tabako žalą augančiam organizmui.

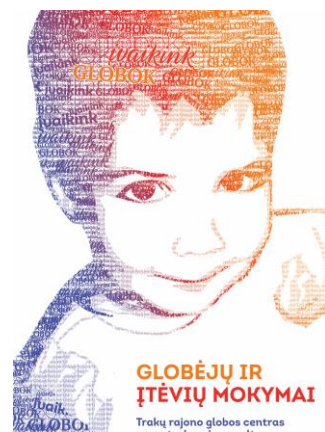
Spalio ir lapkričio mėnesiais centras įgyvendino jaunimo projektą „Nuspalvinkim gyvenimą kartu“. Veikloms buvo skirta 500,00 Eur. Projektu buvo siekiama suburti 14-29 metų jaunuolius, kurie suinteresuoti dalyvauti savanoriškoje veikloje, prisidedant prie Trakų rajono šeimų, auginančių vaikus gerovės. Projekto metu centre vyko savanorių rengimo mokymai. Įvadiniuose mokymuose dalyvavo 12 jaunuolių. Įvadinių mokymų metu jaunuoliai supažindinti su esminiais savanorystės principais, centro veikla, savanorystės pradžia bei galimybėmis. Įvadinių mokymų metu atrinkti 9 jaunuoliai dalyvavo 2 dienų trukmės (14 val.) pagrindiniuose savanorių rengimo mokymuose. Mokymai buvo vedami neformalaus ugdymo ir patirtinio mokymosi principais, jaunuoliai geriau pažino save, susipažino su savanorystės principais, su tiksline grupe su kuriais savanoriaus specifika. 5 jaunuoliai pradėjo reguliariai savanoriauti vaikų dienos centre.

BENDRUOMENINIAI ŠEIMOS NAMAI

✓ 6 projektai

✓ 21362 eur

Lapkričio ir gruodžio mėnesiais centras dalyvavo respublikiniame projekte „Vaikų svajonės“, iš viso buvo surinktos ir išpildytos 2-14 metų amžiaus vaikų 272 svajonės.

Vaikų dienos centras dalyvavo tarptautiniame fotografijos projekte „Life in a frame“, kurio metu pagal Erasmus+ jaunimo mainų programą centre lankėsi jaunimas iš Bulgarijos, Kroatijos, Lenkijos ir Latvijos. Jaunimas kartu su centro savanoriais bei dienos centrą vaikais dirbo grupėse, diskutavo, kūrė gyvenimiškus aprašymus, fotografavo. Nuotraukų ir aprašymų ekspozicija buvo eksponuojama Trakų Vytauto Didžiojo gimnazijos aktų salėje.

Centro darbuotojai kiekvieną pavasarį ir rudenį savanoriauja Maisto banko akcijoje, kurios metu surinkti ilgo galiojimo maisto produktai skiriami dienos centro vaikų maitinimui ir nepasiturinčioms šeimoms, kurioms centras teikia pagalbą.

Socialiniai darbuotojai teikė šeimų poreikį paramai Trakų rajono savivaldybėje organizuojama labdaros akcijai „Su Kalėdų dvasia dovanokim vaikams grožį, gėrį ir šypsenas“.

Trečius metus, švenčiant tarptautinę šeimos dieną, centras organizavo šeimų pietus, kuriose dalyvavo 42 asmenys, o švenčiant tarptautinę vaikų gynimo dieną, surengė šeimų sporto šventę, kurioje dalyvavo 116 asmenų.

Dalyvavimas darbo grupėse, komisijose, tarybose.

Centro atstovai trečius metus dalyvauja Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos prevencinio darbo su šeimomis darbo grupėje. 2018 metais grupės vadovė Lies Gualthérie van Weezel 2 kartus lankėsi centre, domėjosi atvejo vadybos proceso organizavimu Trakų rajone.

Centro atstovai dalyvauja Trakų rajono savivaldybės administracijos socialinių paslaugų skyrimo ir vertinimo komisijos, Trakų rajono savivaldybės vaiko gerovės komisijos, Trakų rajono savivaldybės narkotikų kontrolės ir narkomanijos prevencijos komisijos, Trakų rajono savivaldybės nevyriausybinių organizacijų tarybos, Trakų rajono suaugusiųjų neformaliojo švietimo ir tęstinio mokymosi koordinacinės tarybos, Trakų rajono savivaldybės bendruomenės sveikatos tarybos veiklose.

Centro darbuotojai yra Trakų rajono savivaldybės darbo grupės dėl vaikų socialinės globos sistemos pertvarkos Trakų rajone ir Trakų rajono savivaldybės Kalėdinių renginių ciklo organizavimo darbo grupės nariai.

Tikslai ir uždaviniai 2019 metams. Bus siekiama išlaikyti centro aktyvumą projektinėje ir socialinėje veikloje. Tikslui įgyvendinti numatoma:

1. Pradėti įgyvendinti projektą „Vaikų gerovės ir saugumo didinimas, paslaugų šeimai, globėjams (rūpintojams) kokybės didinimas bei prieinamumo plėtra“ (finansuojama suma 80333,20 Eur);
2. Tęsti projekto „Kompleksinių paslaugų šeimai plėtojimas Trakų rajone“ vykdymą;
3. Teikti paraiškas Trakų rajono savivaldybės administracijai dėl vaikų socializacijos programos ir jaunimo veiklos finansavimo. Šių lėšų gavimas yra reikšmingas stovyklų organizavimui ir socialinės savanorystės skatinimui;
4. Suorganizuoti renginius: šeimų pietus (tarptautinei šeimos dienai minėti) ir šeimų sporto šventę (tarptautinei vaikų gynimo dienai minėti). Dalyvauti Trakų miesto Užgavėnių renginyje;
5. Tęsti dalyvavimą komisijose, tarybose, darbo grupėse;
6. Pagal galimybes dalyvauti labdaros akcijose, siekiant įtraukti kuo daugiau centro darbuotojų ir klientų.

Žmogiškieji ištekliai

Pareigybės. Trakų rajono savivaldybės tarybos 2018 m. sausio 25 d. sprendimu Nr. S1E-1 centre nustatytas didžiausias leistinas darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis ir gaunančių darbo užmokestį iš savivaldybės biudžeto (SB), pareigybių skaičius – 20,5. Iš valstybės biudžeto (VB) - valstybės dotacijų

lėšų socialinėms paslaugoms teikti – finansuojamos 22,5 pareigybės. Iš viso centre patvirtintos 43 pareigybės (2017 metais buvo 40,5).

8 lentelė. Pareigybės ir jų skaičius 2018 metais

Pareigybės pavadinimas	Pareigybių skaičius	Iš jų	
		DU iš SB lėšų	DU iš VB lėšų
Direktorius	1	1	
Direktoriaus pavaduotojas	1	1	
Buhalteris	1	1	
Ūkvedys	1	1	
Vyresnysis socialinis darbuotojas	5		5
Socialinis darbuotojas	17,75	0,25	17,5
Socialinio darbuotojo padėjėjas	5,75	5,75	
Užimtumo specialistas	2	2	
Psichologas	2,5	2,5	
Dailės terapeutas	1	1	
Globėjų ir įtėvių rengimo specialistas	1	1	
Globos koordinatorius	1	1	
Automobilio vairuotojas	2,5	2,5	
Pagalbinis darbininkas	0,5	0,5	
Iš viso:	43,0	20,5	22,5

8 seniūnijose socialines paslaugas teikė 5 vyresnieji socialiniai darbuotojai (5 pareigybės) ir 16 13 socialinių darbuotojų (15,5 pareigybės). 4 vyresnieji socialiniai darbuotojai vykdė atvejo vadybininko funkcijas, vienas – metodinio konsultavimo funkcijas.

Krizių centre paslaugas teikė 2 socialiniai darbuotojai (1,25 pareigybės) ir 6 socialinio darbuotojo padėjėjai (5,25 pareigybės). Krizių centre užtikrinamas darbas ištisą parą, septynias dienas per savaitę.

Vaikų dienos centre dirbo socialinis darbuotojas (1 pareigybės), 2 užimtumo specialistai (2 pareigybės) ir socialinio darbuotojo padėjėjas (0,5 pareigybės).

Globos centro funkcijas vykdė globėjų ir įtėvių rengimo specialistas (1 pareigybė), globos koordinatorius (1 pareigybė) ir psichologas (1 pareigybė).

Psichologinę pagalbą šeimoms teikė dar 2 psichologai (2,5 pareigybės) ir dailės terapeutas (1 pareigybės).

Profesinės kompetencijos tobulinimas. 2018 metais buvo atlikta vadovų, socialinių darbuotojų ir užimtumo specialistų profesinės kompetencijos įsivertinimo analizė. Atsižvelgiant į tobulintinas kompetencijas, buvo parengtas profesinės kompetencijos tobulinimo planas. Pagrindinis dėmesys buvo skiriamas komandinio darbo, planavimo gebėjimų stiprinimui, socialinio darbo organizavimo atvejo vadybos principu pasirengimui.

Darbuotojų kompetencijų tobulinimui 2018 metais skirta 8493,05 Eur, iš jų savivaldybės biudžeto lėšos – 400,00 Eur ir iš valstybės biudžeto lėšos - 8093,05 Eur.

Darbuotojai tobulino profesinę kompetenciją dalyvaudami mokymuose, seminaruose, intervizijose, komandinėse ir atvejo supervizijose. Centro vadovai tobulino kompetenciją vidutiniškai 59

Naujos pareigybės:

- ✓ 4 vyresnieji socialiniai darbuotojai, vykdantys atvejo vadybininko funkcijas
- ✓ 1 globos koordinatorius
- ✓ 1 socialinis darbuotojas, vedantis emocinės paramos grupes
- ✓ dailės terapeutas

val. valandas per metus (vienas vadovas), atvejo vadybininkai ir socialiniai darbuotojai seniūnijose – vidutiniškai 47 valandas, krizių centro darbuotojai – vidutiniškai 19 valandų, vaikų dienos centro darbuotojai – vidutiniškai 51 valandą, psichologai ir dailės terapeutas – vidutiniškai 119 valandų, techninis personalas – vidutiniškai 16 valandų.

IŠVADOS

2018 metus galima vadinti kaip iššūkių ir naujų patirčių metus. Ryškiausiai centro veiklą įtakojo atvejo vadybos procesų ir globos centro funkcijų vykdymo pradžia.

Apibendrinant visų sričių veiklos rezultatus, darytina išvada, kad visi metų tikslai ir uždaviniai įgyvendinti sėkmingai.

2019 metų tikslas yra stiprinti socialinį darbą, didžiausią dėmesį skiriant atvejo vadybos ir globos centro veiklos proceso tobulinimui. Tikslui įgyvendinti keliami uždaviniai:

1. Įsivertinti, ar yra pakankamai efektyvus socialinis darbas, veiksmingos pagalbos priemonės šiose srityse: 3-6 metų amžiaus vaikai, nelankantys ugdymo įstaigų, ilgalaikiai bedarbiai, šeimų įsiskolinimai;

2. Tobulinti socialinį darbą dirbančių specialistų profesines kompetencijas, ypatingą dėmesį skiriant įgūdžių vesti grupines konsultacijas, grupinius užsiėmimus klientams stiprinimui ir atvejo vadybininkų gebėjimų veikti rezultatyviai tarpinstituciniu lygmeniu stiprinimui;

3. Stiprinti tėvų gebėjimą prisiimti atsakomybę ir įsitraukti į pagalbos vaikui procesą;

4. Pradėti atvejo vadybos procesą visoms vaikams auginančioms šeimoms, kuriose iki 2018 m. birželio 31 d. nebuvo išnykę rizikos veiksniai;

5. Pasiiekti, kad, nustačius poreikį vaikui ir šeimai gauti kompleksinę pagalbą, paslaugos, pagalba būtų pradėtos teikti kaip galima greičiau - laiko tarpas nuo atvejo vadybininko paskyrimo iki pagalbos šeimai plano parengimo (dokumento surašymo) sumažintas iki daugiausiai 2 savaičių;

6. Pradėti teikti specialiąsias socialines paslaugas: apgyvendinimas savarankiško gyvenimo namuose, psichosocialinė pagalba, apgyvendinimas krizių centre;

7. Įvertinti poreikį teikti terapines grupes alkoholio vartojimo prevencijai, išskirti klientų grupes (pavyzdžiui, santykiyje alkoholio vartojimas ir dalyvavimas darbo rinkoje, alkoholio vartojimas ir pozityvus vaikų auklėjimas), įvertinti žmogiškuosius ir kitus centro resursus;

8. Pasiruošti globos centro veiklos kokybės vertinimui.

Ataskaitą parengė

Trakų rajono paramos šeimai ir vaikams centro
direktorė Loreta Oliškevičienė

